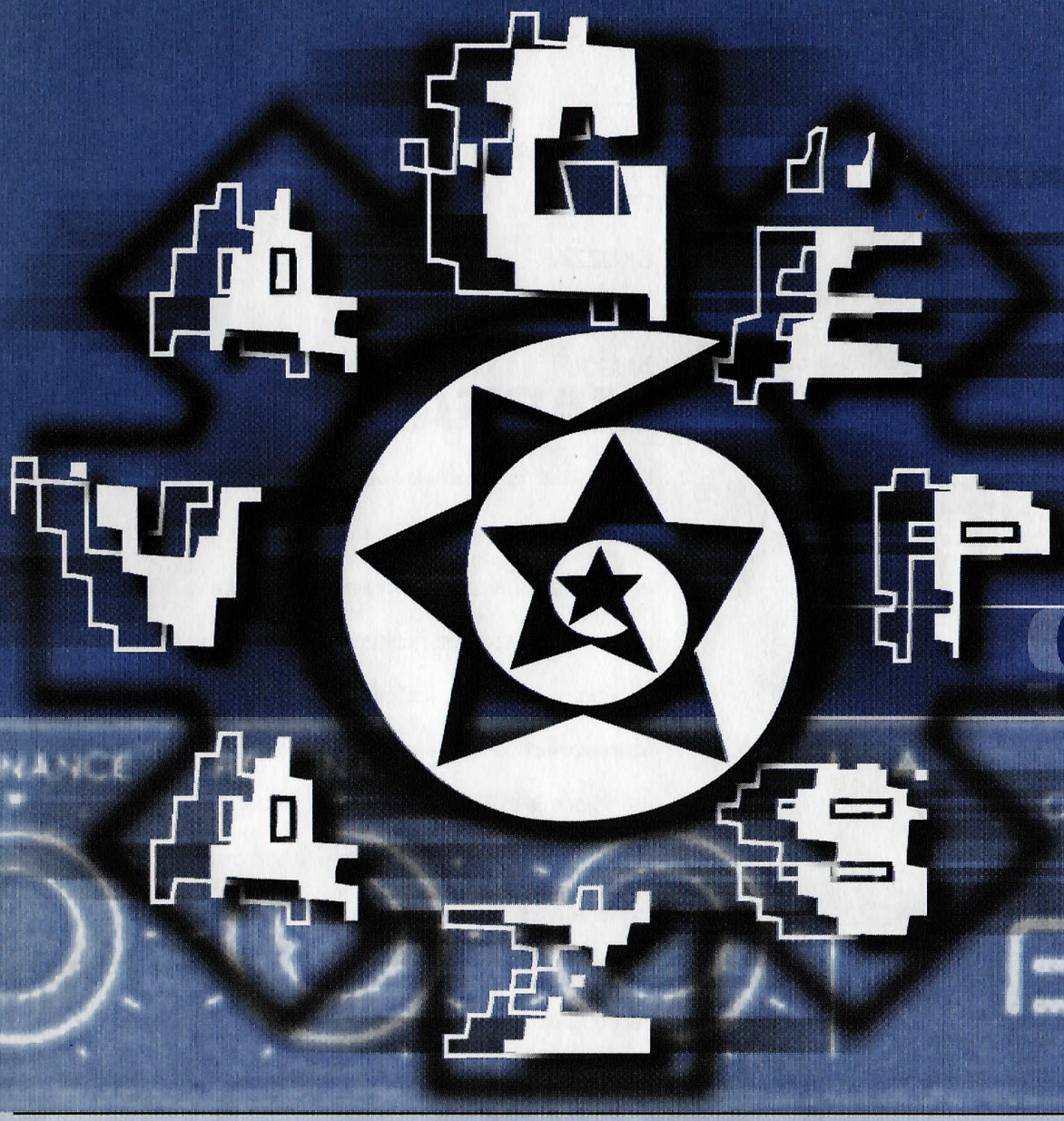

GÉPSZAVA

zeneinformációs techno újság

96 AUGUSZ

nulladik szám

Bass Line

TB-303
Computer Controlled

HAUSZTUSZ ELV

A pénz, mint olyan, nem létezik. A pénz csak egy fikció. Egy számítási egység, hogy tudjunk adni, venni, bérbe adni és bérbe venni. A képlet, miszerint „a **PÉNZ** dolgozik", csak a takarékoskodók vágyálmaiban létezik, akik munka nélküli jövedelemre szeretnének szert tenni.

A pénz csak a pénzbe vetett hit által létezik. És ha a **HIT** képes hegyeket megmozgatni, akkor tud számoszlopokat is teremteni, ahol egy pár **NULLA** több, vagy kevesebb, mit sem számít.

1995 végén az NSZK-ban 1,8 billió (azaz 1800 milliárd) márka volt takarékkönyvekbe és határidős ügyletekbe befektetve. Ugyanebben az időben viszont csupán 235 milliárd márka volt készpénzforgalomban. Ez azt jelenti: Az összes készpénz mennyisége a számlákon jóváírt pénzmennyiség csupán egyhetedének felel meg. Vagyis akinek 100 márkája van a takarékban, az nem is 100, hanem csak 14.

PÁNIKra még sincs ok. A rendszer mindaddig kifogástalanul működik, amíg mindenki betartja a játékszabályokat. Ha mindenki egyszerre akarná kivenni a takarékbetétjét, nincs az a pénzrendszer, amely össze ne roppanna. Hiszen egy banknak sincs annyi készpénze, mint amennyi pénz takarékba van elhelyezve nála.

Az összes fikció közül - legyen az a felebaráti szeretet, a szexuális forradalom, vagy a német értékmunka - a pénz fickiója a legkonkrétabb. Akárhogy is van, egy 100 márkást meg lehet fogni, lehet pödörni, hajtogatni. A váltópénzt lehet számolni, mérni, oszlopba rakni. De abban a pillanatban, hogy kiadjuk a kezünkből, és egy takarékszámlára berakjuk, átváltozik **ELVONT** anyaggá. Van is, nincs is.

Így hát csak a szilárd hit segíthet, hogy ez a folyamat visszafelé is működik. Föltéve, hogy egyszerre nem túl sokan akarják kipróbálni, hogy **IGAZ**.

>>> MÉG MINDIG GYAKRAN HALLOM IDEHAZA, HOGY A TECHNO AZ KEMÉNY ZENE. JA, ÉS UNALMAS IS. EZEN VÉLEMÉNYEK GÉPSZAVA >>>

Sehatöbbe „Woodstockot

Egy langyos unalmas délután 1962 nyarán két rendezett frizurájú fiatal gitárjával kiült München bevárosának egyik szökőkútjához. Játszani kezdtek, egy arra járó mezítlábas pár táncra perdült, amíg a rendőrök véget nem akartak vetni a rendbontásnak. A következő öt éjszaka utcai csatározásai a „twiszt botrány" néven vonultak be a korai német beat korszak történetébe.

1969 nyarának egy esős hétvégéjén loboncos hajú amerikaiak tízezrei gyűltek össze a Catskills mezőn és tölcséreket szívtak, kúrtak, hallgatták a zenét, amíg többszázezres nem lett a tömeg. A környék közlekedési rendje teljesen összeroppant, az összes vécé eldugult, a kormányzó kihirdetette a katasztrófaállapotot, és a republikánus párt polgármesterjelöltje innen kezdve minden választást megnyert a jelszóval.

Húsz évvel később egy szokványos szombat délután Nyugat-Berlin legfontosabb bevásárlóutcáján, a Kurfürstendammon egy fölalá köröző kis teherautó idegesítette a járókelőket. A teherautóra szerelt rettenetes hangszórókból hatalmas légfúrógépek, fűrészgépek és lezuhanó helikopterek fájdalmas hangözöne zúdult a sétafikálókra. A teherautó mögött mintegy 150 félmeztelen fiatal vonaglott a dübörgés monoton ritmusára.

A következő években újra és újra megismétlődött ez a furcsa fölvonulás: 1990-ben már 2000 résztvevővel, 1991-ben 6ezer vonaglóval, 1995-ben pedig már egy félmillió örömteli táncos fölvonuló öntötte el a Berlin belvárosát. 1996-ra a 26 méter átlagszélességű, Kurfürstendamm már keskeny lett. Áthelyezték a rendezvényt az Reuther tér és a Brandenburgi Kapu közötti 4,5 km-es 60 m széles néhai birodalmi fölvonulási szakaszra. Az idén ez is duquig tele lett. A hivatalos becslések szerint 1,3 milliőan jöttek el. Tavaly a berlini városi tanács belügyi szenátora már nem akarta engedélyezni a tüntetésnek bejelentett „hangoskodást", mert szerinte ez a megmozdulás nem jelent „közösségi ügyekben való kollektív állásfoglalást". De már régesség túl késő volt.

A táncolók már túl sokan lettek, a szenátorok pedig még mindíg elég bugyuták voltak ahhoz, hogy megpróbáják az ügy szellemét az utcáról távol tartani. Pedig felfoghatták volna, hogy szarvashiba azokat a fiatalokat, akik már nem akaranak mást, mint csak nyelni, farkalni és táncolni, rebellisnek kiáltják ki és üldözik.

Angliában 1994 nyarán mégis hoztak egy olyan törvényt (Criminal Justice Bill), amely a húsz főnyinél nagyobb közönség előtt (a rövid motívumok lassan változó folytonos ismétlésére alapuló) „repetitív zene" előadását a rendezők vagyonelkobzásának terhe mellett megtiltotta.

Az idén is hadakozni próbált a berlini rendőrség, a műemlékvédelmiek és az üzletmberek érdekközössége, de újfent hiába. Ami nekik nem más, mint egy zajból és szemétből álló lavina, az másoknak pedig egy farsangi fölvonulás, tömegorgia a nyár közepén, a világ legkeményebb partija, vagy éppen hatalmas üzlet.

Németországból és már a világ minden tájáról Berlinbe özönlő százezreknek, akik itt három napig transzba táncolják magukat, a Love Parade olyan, mint a részvényesek évi rendes közgyűlése. Azért bújnak elő a pincéikből, bunkereikből, klubjaikből, ahova az év folyamán hétvégéről hétvégére menekülnek, hogy lássák, hány raver van most rajtuk kívül az országban, a világban.

Öt év alatt a földalatti mozgalomból a rock egyeduralmi korszakának véget vető, elsöprő föld feletti tömegmozgalom lett: Németországban jelenleg sok millió fiatalkorú tekinti magát a technómozgalomhoz tartozó raverek. Tíz és százezrek részvételével utcai- és stadionraveket tartanak Berlinben, Hamburgban, Dortmundban, Kölnben, Frankfurtban, Münchenben de Zürichben és Bécsben is, az egyház technomisékkel toborozná új hívőket, a Kereszténydemokrata Párt ifjúsági szervezetétől a Greenpeace-ig mindenféle csoportosulás megkíséri befolyása alá keríteni a raverek millióit.

A ravekultúra számos vállalat és reklámügynökség számára a legjövedelmezőbb marketingeszközzé vált. A német kultúra vívmányait külföldön terjesztő nagytekintélyű konzervatív Goethe Intézet számára jelenleg a technó a lefontosabb német kultúrexpotoikk. Az igazi raver számára persze ez az egész felhajtás természetesen nem más, mint annak a bizonyítéka, hogy a technó már újra ki is purcant.

A ravereket nem sok minden köti össze. Talán csak az az energia, amivel péntek este ettől a vacak élettől búcsút vesznek és hétfő reggelig az igazit keresik, mégpedig a földalatti klubbok fojtó füstködében, vakító sztroboszkópvillogásában és dübörgő hangerejű zörejeiben, kattogásaiban.

A beatnikek, a hippik, a bioökök és a punkok és más eddigi lázadók számára az eddigi rossz életben a másik élet öröme nem más volt, mint a jövő egyfajta előérzete. A ravernek a party az élet és a jövő egyaránt, számára a vég nélküli táncolás az egyetlen lehetőség arra, hogy a szabadaságot, egyenlőséget és testvériséget megtalálja.

Menekülésének eszköze a technó, az a zene, amit öt évvel ezelőtt szinte senki mégcsak zenének sem tartott, ma pedig elgicosesítve, feládesítve, elferdítve áruházakban és szupermarketekben gondoskodik a megfelelő bevásárlói jókedvről. A raver számára a technó egy ajzószer, amely csak 100 decibeles hangnyomás és percenkénti 130-as leütési sebesség felett, lehetőleg ének nélkül kezd működni. Söpörjön végig a termen, mint egy induló vadászgép. Zúgion az egész test, ne csak a fül.

A technó gépzene és a raver pedig embergép. Egy vonagló idegrendszer, amit a zene addig mozgat, míg az agy el nem kezdi azt a bizonyos boldogságérzetet kisugározni, amiben nem hisz más, csak maga a raver.

A technó olyan, mint a fekete mágia, mondja a bíráló. A zene pedig olyan egyszerű, mint régen, amikor még az ősemberek mezteleníül táncoltak a dobok szavára a tűz körül. A technó ipari zene, mondja a technó esztéta. Ez a vasutak hangja, a futószalagoké, a kompjúteré. A technó az igazi jövőbeli zene.

„Hogyan tudja egy rakás szar megváltoztatni az emberiséget?" - kérdezte a polgármester a woodstocki természeti katasztrófa után. Hogyan lehet a szeretet parádéjáról beszélni, kérdezte a Frankfuter Allgemeine Zeitung a távalyi fölvonulás után. A valódi üzenet az a szeméthegy volt, amit maguk mögött hagytak, ez a berlini fölvonulás egyenesen a civilizáció szemétdombjára vezet. Némelyik megrettent újságolvasó már megint páncélosokat láthatott hangszórókkal telepakolt teherautók helyett ijedelmében és harcosokat táncosok helyett, vallatókat a DJ-k helyett és birkanyájat az ünneplők helyett, és a szellemparádé a sarok mögött eltűnt az apokalipszisben.

Megnyugtathatjuk az iménti megrettent újságolvasót. Nem a végét látta egy haldokló civilizációnak, hanem - tetszik, vagy sem - egy újnak a kezdetét. Nem egy generáció söpredékére tekintett le, hanem az avantgárdjára föl: rálátott százezrek tucatjára, akik nem tettek mást, mint amit a Kereszténydemokrata Párt ifjúsági szervezete mindíg is szeretett volna elvárni a fiatalságtól: a raverek vállalkozásokba kezdenek, a raverek újságokat adnak ki, a raverek divatot csinálnak, a raverek békét akarnak, és a raverek szeretik a pénzt.

A raverek a jövőben élnek, a raverek az Internetben táncolnak, a raverek olvassák a Techno Today-t, az digitális napilapot.

A raverek a (német) újraegyesítés igazi gyermekei. Amint a berlini fal ledőlt, keleti raverek özönlöttek nyugatra, hogy lefigyeljék a divatot és a lemezeket, miálatt a nyugati raverek gyorsan átsettenkedtek keletre, hogy birtokukba vegyék az üres gyárcsarnokokat és a háború óta kihasználatlanul üresen hagyott földalatti bankrezorokat.

A határ megnyitása után két nappal egyesült a Nagy Technó Németország a nyugatberlini UFO-klubban, a DT 64, néhai NDK ifjúsági rádióműsorában egy bizonyos Marusha nevű vidéki cipőeladólány indult összmet sikerhódítóútra, a néhai határ halálsájától keletre és nyugatra egyaránt virágoztak a technóklubbok, a technó lemezcégek és a technó kultúrára települt más vállalatok.

A Love Parade az újraegyesített Németország teljesítményebmutatója, Helmut Kohl győzelmi menete még akkor is, ha ő inkább a fooi EB döntőre utazik Londonba. A raverek fittek, náthásan is elmennek táncolni, a raverek reklámot csinálnak Németországnak.

A Love Parade mozgásba hozza ezt az országot, mint ahogyan ez csak Christo a Reichstagot borító esőponyváinak sikerült.

Megérthetjük a nemzet íróasztalain azt a végigsöprő kétségbeesést, miszerint ez a patkánytánc a hulladékhegyen lesz majd az a nagy esemény, amit a nagypapák majd ötven év múlva az új Köztársaság alapításának első éveire visszaemlékezve unokáiknak elmesélhetnek. Először a falbontás, atzán Christo Reichstagbecsomagolása, majd a Love Parade. Más nincs semmi. Nincs se népünnepély október 3.-án, se zászlólengetés a brandenburgi kapunál, sem pedig tűzijáték a Bellevue kastély előtt. Mindenki ott akart majd lenni a Love Paradén, mint az az állítólag 40 millió amerikai, aki Woodstock sarában-mocskában fetrengett, mindenki a Szeretetről fog beszélni, no meg Egységről és Békéről és persze mindenek előtt az ott látott gigantikus csajokról.

Egy generáció akkor válik igazán generációvá, ha tagjait meghatározó nagy élmények olvasztják egybe. Így volt ez a háborús generációval, a háború utáni generációval, valamint a 68-as generációval is. A technógeneráció háborús élménye minden évben a júiusbi Love Paradén

Philipp Anz és Arnold Meyer

Arthur Schopenhauer

Arthur Schopenhauer

>>>Megannyi bodor, színes alak: mégis mind egyazon tésztából dagasztódott

>>>Megannyi bodor, színes alak: mégis mind egyazon tésztából dagasztódott

A techno nem csak úgy a semmiből lett. És nem is egy génmanipulált sejtből nőtt ki,de nem is a semmiből, a világűr hátsó sarkából csöppent egyszerrecsak ide a Földre. Nem. A techno történetét messzire vissza lehet követni. De odáig visszamenni, hogy az ember lejött a fáról, fölegyenesedett és megtanult táncolni, kicsit túlzás lenne, és túllépné ezen könyv műfaji határait. Ezért a nulladik órát a XX. század elejére tesszük. Európa iparosodott, a vonatok jöttek-mentek, a világ egyszerre kisseb lett. Gépek zakatolása és bélyegzőórák zaja határozta meg a ritmust, és gyűrte maga alá az embert. A zeneszerzők vonták ki műveiket egyre gyakrabban a "szépszellem" köreiből, és tagadták meg csupán szórakoztató jellegét. Visszaadták neki a komolyságát.

Luigi Russolo így ír 1913-ban „A zajok művészete" című kiáltványában: „Több kielégülést találunk a villamosok, kipufogók és hangos embertömegek zajegyvelegében, mint például Beethoven Eroicajának, vagy Pastoral-jának begyakorlásában." A modern zeneszerzők az iparosodott világ, és annak zajai, törvényei felé fordították figyelmüket. A XX. század első felében tevékenykedett Arnold Schönberg, az atonális zene úttörő képviselője, valamint a nonkonformista Eric Satie, aki „Sports et Divertissements" című darabjával az első multimediális művet szerezte, melyben a kép, a zene és a szöveg egyenrangú alkotóelemet képzett. Az elektromos zene legfontosabb úttörője a kölni elektromos iskola atyja Karlheinz Stockhausen volt, aki az ötvenes évek elején műtrágyaszórókból, zörejekből álló összetett montázsaiban valósította meg. A véletlenre alapuló zenét komponált John Cage, aki a klasszikus zene minden szabályának és hagyományának radikálisan hátat fordítva a szándékosan keltett hangok és a véletlenül keletkező zajok egyenrangúságát követelte. A Musique concrète képviselői, mint Pierre Schaeffer írógépkattogásra, szirénákra és más mindennapi zajokra komponáltak zenét, amelyeket aztán gyakorlatilag a mai hangmintafeldolgozási (sampling) technika elvének felhasználásával hangszalaghurkokká állítottak össze.

A hatvanas évek elején készültek az első, kizárólag elektromos úton előállított filmzenék, mit pl. Hitchcock „Madarak"-ja. A transszexuális Walter (később Wendy) Carlos 1966-ban vett fel egy Bach-darabokból álló albumot az 1965-ben kifejlesztett, és 1967-től sorozatban gyártott Moog szintetizátoron. Ez a lemez („Switched on Bach") hatalmas siker lett. Carlos, aki később a „Naranos óramű" című legendás Stanley Kubrick film zenéjét szerezte, már az ötvenes években készítette a zongorahúr kopácsolásból, hifi-tesztelmez zajaiból és elidegenített kiabálásból kevert montázsait. New Yorkban Steve Reich fejlesztett ki egy minimalista kompozíciós eljárást, amely rövid, enyhén változó dallamok folytonos ismétlesén alapult. 1965-ös, „It's gonna rain" című darabjában a későbbi hurok (loop) és karc (scratch) technikák előfutáraként egy szektaprédikátor beszédét apró részletekre szétszedte, majd azokat végtelenített magnószalagokra ragasztotta és két magnón egyszerre, egymástól alig eltérő sebességgel lejátszotta. Hasonlóképpen dolgozott Philip Glass, aki egyszerű akkordfutamokat lüktető ritmusban kitartóan ismételt, amelyek alig észrevehetető tempó és szerkezeti változásokon átmenve szinte hipnotizáló hatásokat értek el. A minimalista kompozíciós technika további fontos, meghatározó képviselője Terry Riley volt. „In C" című 1970-es darabjában a legkülönbözőbb hangszerekkel 53 zenei töredéket variált egy állandóan ismétlődő zongoralüktetés felett.

A 60 -as évek végének hangulata, kulturális és politikai mozgalmainka sokszínűsége és a psychedelikus kábszerek elterjedése hozta meg a modern elektromos zene áttörését. A legkülönbözőbb stílusirányzatokat képviselő zenészek dolgoztak sosem hallott elektromos hangzások kifejlesztésén, és ezáltal kölcsönösen befolyásolták egymást.
A Beach Boys az 1966-os „Pet Sounds" után a szürreális trükkhangok felé fordult; a Pink Floyd elkezdte az új technikákat a stúdióban és a színpadon alkalmazni; Joe Zawinul a dzsesszben honosította meg a szintetizátort.

A német avantgárd

It's more fun to compute (Kraftwerk - „Computerwelt", 1981)

Az 1968-as diákmozgalmak megrendítették Németországot konzervatív, kispolgári alapjaiban és tartósan kihatottak úgy az irodalomra, mint a filmre, képzőművészetekre, és nem utólsó sorban a zenére is. Számos német zenész kísérletezett az eddigi normáktól elváló zenei elvek megvalósításával. Ezen kísérletező hullámból elsőként a Kölnben alapított Can ért el nemzetközi sikert. Tagjai közül Irmin Schmidt és Holger Czukay a már említett Karlheinz Stockhausen tanítványa volt. Bár a Can egy rockzenekar volt, mégis hosszú repetitív ritmusokra alapuló improvizációikkal transz-szerű hatásokat értek el. Mindenekelőtt a rockzene története egyik legjobb dobosának számító Jaki Liebezeit volt felmérhetetlen hatással a későbbi zenekarok ritmusfelfogására.

Berlinben 1967-ben a Tangerine Dream még hagyományos rockzenekarként alakult, de hamarosan elektromos zenekarrá fejlődött át. Az akkori korhoz viszonyítva végtelen hosszúságú darabjaikban szintetizátorok álltal készített hangépítmények lebegtek akkori dobosuk, Klaus Schulze által lerakott ritmusszőnyegek felett. A Tangerine Dream egy olyan zenét akart csinálni, amely „föloldja az agressziót, a gyűlöletet, a kételkedést a hallgatóban, és ehhelyett örömöt ad és reményt sugároz; zenét, amely visszahozza az embert az ártatlanság és a kozmikus harmónia állapotába."

Neul, Aamon Düll, Cluster és Faust voltak ennek az akkoriban tipikus német zenei irányzatnak tipikus képviselői, amit az angolok gúnyosan Krautrock-nak, azaz káposztarocknak neveztek. A legnagyobb befolyást mégis a Kraftwerkenk kell tulajdonítanunk. A legtöbb technó és houseproducer „a techno atyaisteneit" említi elsőként, ha a mintaképeikről kérdezik őket. Így a Kraftwerk képezi a tegnapi avantgárd és a mai művészek közötti legfontosabb összekötő elemet.

Ralf Hütter és Florian Schneider 1968-ban találkozott a düsseldorfi Művészeti Akadémián. Ott alapították az Organisation nevű zenekart, amelyet az első „Tone Float" (Hanglebegés) című lemez után átkeresztelték Kraftwerkre. 1970-ben rendezték be saját, később Kling Klang-nak nevezett stúdiójukat, ahol elsőként a Kraftwerk című lemezüket vették fel. „Történeteket találunk ki és ezeket zenével illusztráljuk." - így határozta meg az együttes akkori hangzásfelfogását. „A zenénk szerkezeti elve a következő: föl/le; előre/hátra; gyorsan/lassan; hangosan/halkan; vízszintes/függőleges; puha/kemény; zárt/nyitott; szép/csúnya; tompa/világos." A zenekar történetében meghatározó fordulópont az 1975-ös „Autobahn" című album. Az eddigi lemezeik mind hagyományos hangeszerek (fuvola, hegedű, dob) felhasználásával készültek. Az „Autobahn" felvételeire készülve vettek magukak egy Mini Moog szintetizátort, ami akkor annyiba került, mint egy középkategóriájú autó. Wendy Carlos-szal vagy a Tangerine Dream-mel ellentétben, akik már sokkal a Kraftwerk előtt is használtak szintetizátorokat, a Kraftwerk ebben az új hangszerben nem csupán egy zenekari helyettesítő és a klasszikus zenekari harmóniákat utánozni tudó kiegészítő gépet láták, hanem felismerték a szintetizátorban rejlő potenciált. A műszaki fejlődést saját szolgálatukba állítva minőségileg nagyot léptek előre, amikor a szintetizátort a szekvenceren keresztül összekötötték a dobgéppel. Az „Autobahn" fémjelzi azt a pontot, amikor az együttes elfordult az előző lemezeik addigi kísérletező avantgardizmától az elektromos popzene a „Robot Pop" felé, amellyel akkoriévekkel koruk előtt járnak. Bár az azonos, „Autobahn" című kislemezük bár

tott az amerikai és az angol sikerlisták első 10 helyezettjei közé, mégsem ez volt az első szintetizátoros sikerszám. Ez a dicsőség George Kingsley „Popcorn" (Pattogatott kukorica) című számáé, amelyet az Aphex Twin húsz évvel később a „Joyrex4/Caustic Window"-n használt föl újra.

Az „Autobahn" mégsem csupán zenei szempontból jelzi a fordulatot. Wolfgang Flur , majd Karl Bartos személyében az együttes két további taggal kibővült. Külső megjelenésükben is megváltozott. Maguk mögött hagyták az első évek színes, csíricsáré-popposságát, és ezt egyre inkább egy olyan egyenruhaszerű megjelenésre váltották le, amely tükrözte azt a megközelítést, miszerint ők magukat már nem zenésznek, hanem gépeken dolgozó munkásnak, méginkább az „ipari népzene" megvalósításán fáradozó tudósnak tekintették magukat. Ezt az "embergép" benyomást, a technológiához való viszonyuk kifejezését tökéletesítették később, amikor sajtókonferenciákra, vagy éppen koncertjeikre maguk helyett hasonmás bábuikat küldték el. Ezzel egyidejűleg a szórakoztatóipar működési mechanizmusait is kifigurázták. „Mi mindenek előtt komponálunk. Minden megengedett, nem létezik semmiféle munkaelv, szabály, rendszer. Ötleteink a mindennapi tapasztalatainkból származnak. Mi játszunk a gépekkel és a gépek játszanak velünk. A gépekkel való barátságunk és a gondolatcsere teszi lehetővé azt, hogy mi egy új zenét teremthessünk." - mondta Hütter.

A „Trans Europa Express" (1977) és a „Mensch Maschine" (1978) precíz innovációja lenyűgöző és a szintetikus pop közelgő áttörését előrejelző mérföldkő. Ugyanekkortól egyre jobban visszavonultak a nyilvánosságtól. A „Computerwelt" (1981) és az „Electric Café" (1986) között öt év telt el, ami alatt a stúdiójukat teljesen átállították a legújabb digitális technikára. Bartos és Flur elhagyta az együttest. Schneider és Hütter 1991-ben „The Mix" címmel kiadott még egy albumot, amelyen régi sikereiket dolgozták föl újra. Ekkor még turnéztak is még egyet. A lemez kritikai fogadtatása nem volt egyöntetű. Emil Schulte, régi bizalmasuk, aki számos lemezük borítóját készítette, azt mondta: „Elővette volna Leonardo még egyszer a Mona Lisát, hogy azt még egyszer átfesse?" (Pascal Bussy: Kraftwerk - Man, Machine and Music)

Synthy-Pop Complicating - NEW LIFE. Operating, generating - new life. (Depeche Mode: New Life, 1981)

A Kraftwerkkel egyidejűleg általuk befolyásolva egyre több más művész is kezdte bevonni a szintetizátorokat a populáris zenébe. Brian Eno, aki korábban a Roxy Music tagja volt, 1975-ben megalapította az Obscure Music nevű kísérletező lemezcégét. Produkcióinál felhasználta az elektronika vívmányait és megteremtette az ambient zene fogalmát - „hallgatható tájképek". 1978-ban jelent meg a francia Jean-Michel Jarre „Oxygène" című lemeze.

Csapó

Idézet egy közérdekű bejelentésből, amit San Francisco földalatti rádióállomásai sugároztak többezerszer a hatvans évek végén: „Ide figyeltek emberek, szívjatok annyi füvet, amennyit csak akartok, de a saját érdeketekben maradjatok távol a speedtől."
A Szeretet 1967-es nyara után két évvel a hippik Mekkájábsnban, San Franciso Height Ashbury negyedében dögöltek a fiatalok, mint ősszel a legyek. A gyerekek, akik bepörögtek, ráhangolódtak és kiszálltak, teljesen megváltoztak. Methedrint, amphetamint és speedet fecskendeznek, ami aztán tucatjával ölte meg őket. Keringtek a pletykák: egy speed túladagolásban meghalt tizenhat éves fiatal boncolásakor elszörnyedtek az orvosok. A gyerek belső szervei úgy el voltak öregedve, mintha egy nyolcvanéves öregemberé lettek volna. Az állomáskeresőt a legkülönbözőbb földalatti rockadókra hangolva lépten nyomon az ellenkultúra Frank Zappához hasonló hőseinek olyan sötét üzeneteit lehetett hallani, mint: „lefagyasztja az agyatokat, szétroncsolja a májatokat, és egyébként pedig olyan faszkalapokat csinál belőletek, mint amilyenek a szüleitek... a speed megöl."

Csapó. Tavalyi angol újsághírek tudósítottak Daniel Ashton esetéről, aki fiatalon extasy túladagolás miatt vesztette életét. A boncolás során derült ki, hogy az extasyra a srác ráfejelt még legalább 3 gramm speedet. A problémával foglalkozó orvosok nem lepődtek meg egyáltalán, sőt annak a gyakorlati tapasztalatokon alapuló feltételezésüknek adtak hangot, miszerint az amphetaminok felismerhetlenül nagyban hozzájárultak számos olyan halálesethez, amit eddig egyedül az extasynak tulajdonítottak. Sőt, szerintük a speed a fő bűnös. Egyikük ezt mondta: „Nézze, a speed toxikus hatása sokkal erősebb, mint az extasyé. A speed legalább nyolcszor annyi ember haláláért felelős, mint az extasy."

Csapó. Júliusban Angliában nyilvánosságra hoztak egy felmérést, amiből az derült ki, hogy a közel ötezer megkérdezett 16 és 25 év közötti fiatal túlnyomó többsége hétvégenként rendszeresen fogyaszt extasyt, és belátható időn belül nem áll szándékában felhagyni ezen szokásával. Szerintük az extasyfogyasztást legalizálni kellene. Valamint az is kiderült hogy 78%-uk az extasy mellet speedet is használ (többen, mint amennyien közülük dohányoznak, vagy „füvészkednek"), és hogy 43%-uk hozzáállása pozitív, ha az ampfetaminokról van szó. Csak a cannabis és az extasy aránya magasabb. Úgy tűnik, a speed visszajött.

De talán el sem ment soha. Az összes kábítószer közül, amit az emberek az évek során leengedtek a torkukon, vagy fölszippantottak az orrukon, talán a speed jelenléte maradt a legállandóbb. Az angol Egészségügyi Miniszterium 1994-es hivatalos közleménye szerint Angliában a cannabis után a speed a legnépszerűbb kábítószer. A szleng megváltozott, de a drog ugyanaz maradt: a beatnikek benzedrinfelhőkön írták szabadverseiket, a modok bíborszíveket benyakalva száguldoztak felcicomázott robogóikon, a tarajos hajú punkok szulfátokat nyeltek a Roxy és a Vortex homályos sarkaiban. És kéz a kézben járt az extasy-generáció piruláival és kapszuláival. Olcsó, könnyen elérhető adaléka a minden esti drogaranzálnak. Nem tapad hozzá a koksz limuzinos csillogása, sem a füvészek lesztondult életstílusa, sem pedig az extasyt, vagy az acidet kísérő tudattágító pszichobuborék hatás. A speed egyszerűen itt van, mozgásban tart, kikészít, a végzet eszköze.

Jelen van már több, mint egy évszázada. Az amphetaminszulfátot mesterséges úton először 1887-ben állították elő, de eltartott az 1920-as évekig, amíg a Smith, Kline & French nevű vegyi cég nagymennyiségben piacra nem dobta Amerikában. Eleinte úgy tűnt, hogy az általuk Benzedrine és Dexedrine néven forgalmazott speed, az ultimatív varázsgyógyszer, ami a depresszióról a politoxikomániáig mindent gyógyít. Az orvosok úgy nekiveselkedtek a felírásának, mintha attól tartottak volna, hogy különben kimegy a divatból. A szer felkapottá is vált gyorsan a háziasszonyok, az üzletemberek és főleg a katonák körében. Becslések szerint a második világháború alatt az csak Angliában állomásozó amerikai katonák több, mint 180 millió (!) speed tablettát nyakaltak be. A szer kétségkívüli sikere miatt egyre több gyógyszergyár nyomult bele ebbe az üzletbe, és elkezdték saját speed-márkáikat piacra dobni. 1971-re, miután a speed tartós túladagolásának negatív mellékhatásai (lelki függőség, a szerrel szembeni gátlásküszöb rohamos csökkenése, hallucinációk, depresszió, hypertenzió, szívritmuszavarok és egyebek) nyilvánvalóvá váltak, állítólag visszafogtáka termelést, az amerikai gyógyszeripar mégis évi mintegy 12 milliárd tablettát pumpált az emberekbe.
Az ötvenes és hatvanas években az amphetaminokhoz receptre felírt/ra nagyon könnyeden hozzá lehetett férni. És ha esetleg mégsem, akkor ott volt a virágzó feketepiaci, utcai kereskedelem, amihez az utánpótlás jött a gyógyszertárak és orvosi rendelők feltöréseiből, no meg a konyhai laboratóriumokból. A speed mindenre képes volt. Ébren tartotta a teherautósofőröket, felhabosította a Small Faces énekesének a száját, amikor a bluesból átváltva gyorsítottak. Részletesen dokumentált John F. Kennedy speed szeretetének a története is. A második világháború vége felé a háziorvosa naponta több alkalommal adott methedrin injekciókat Adolf Hitlernek. A beat generáció egyik vezéralakja, Jack Kerouac legendás novelláját, az „Uton-t" is egyetlen maratoni Benzedrin ülés alatt írta.

A speed végiglábatlankodta a hatvanas, hetvenes és a nyolcvanas éveket. Az emberek meg elkezdtek sorjában megdögleni. De hullottak nemcsak a San Franciscó-i tinédzser gyógyszertári betörők , hanem tekintélyes személyiségek, sztárok is: a speed keze benne volt a country énekes Gram Parsons, a rocker Alex Harvey, a Blues Brothers John Belushi, de még a király Elvis Presley halálában is. Hovatartozásra, divatra és zenei stílusra való tekintet nélkül a speed mindig ott settenkedett, arra várva, hogy beránthasson az éjszaka örvényébe, hogy szétfeszítse az izmaidat, hogy kidüllessze a szemeidet, hogy föl/ráfasszon, hogy ő thagyja rombolásának nyomait testeden-belsőd-ben.

Amikor

az acid-house mozgalma előbújt a földalattiságból, és országszerte a felszínre emelkedett, eljuttatta ezt a furcsa zenét és a furcsa kis tablettákat egy új, széles közönséghez, akkor a régi speed kutyahűséggel még mindíg ott volt megbízhatóan, könnyen elérhetően, és mindenek előtt jóval olcsóbban, mint az extasy, ami akkoriban „kisker" áron 25 fontba (6.000 Ft) került. "Amikor a hardcore beindult, és az extasy még sokkal drágább volt, akkor kezdtünk az olyan helyeken dolgozni, mint a Morecomb, Wigan és Burnley," - mondja Alan Haughton, a manchesteri Lifeline nevű drogtanácsadó szervezet munkatársa. „Találkoztunk olyan 15-16 éves lányokkal, akiknek nem volt elég pénzük extasyra, ezért éjszakánként több gramm lendítő speedet is beszedtek. Hasonló helyzetben az egész csupán gazdasági kérdés. Voltak közöttük olyanok is, akik elkezdték lőni is magukat. Ha fecskendezed, még olcsóbb, tisztább és gyorsabb hatású. De a speedet fecskendező páciensek a lehető legrosszabbak. Agresszívek, verekedősek és aljasak. És semmit, de semmit nem tudsz terápiás értük."

Agresszív, verekedős, aljas?

Hé, mi lett a house zene egybetartozó családjából? Az amphetaminokon rohanó raveken kimúlt a kemény mag kézrázó, egymást ölelő kultúrája, felváltotta azt az üres tekintet, az összedőlt fogsor és az alpári viselkedés. Sajnos ez a mára is igaz. Alan Haughton most jött vissza Hollandiából, ahol figyelemreméltó tapasztalatra tett szert egy partikon mozgó extasy elemző állomáson. Gabba raveken figyelt meg dílereket, akik az extasy tablettáikat teszteltették, de nem a vegytisztaság érdekelte őket, hanem biztosra akartak menni, hogy speeddel legyen hígítva. „A gabba imágó amphetamint kíván." - mondja Haughton.

Ugyanezt teszi az említett felmérés szerint az angol partiközönség is. „Felhagytam az extasyval, az alkohollal és a kokszzal... de a jó minőségű gyorsító megteszi a magáét... és sokkal olcsóbb." - mondta az egyik megkérdezett. Egy másik egy fél uncia „kiváló minőségű szulfáton cirkált" már ötödik napja, amikor kitöltötte a kérdőívet. Sokan nemcsak azért szednek speedet extasy helyett, mert olcsóbb, hanem mert azt hiszik, hogy biztonságosabb. Úgy vélik, hogy az extasy, mint az acid agydrog, ami szétesavarja az agyadat, amitől barományokat beszélsz, de nem is törődsz vele, szart látsz ott is, ahol nincs, és meglehetősen összevissza érzed magad tőle. Ugyanakkor azt hiszik, hogy a speed pedig egy egyenesen előre testdrog, ami ébrentart, elveszi az étvágyad, no meg kicsit megroggyantja a fogsorodat, és ennyi az egész. Ha nem akarod úgy végezni, mint azok a vén hippik Glastonburyben, akkor maradj csak a lendítőnél és minden rendben lesz.

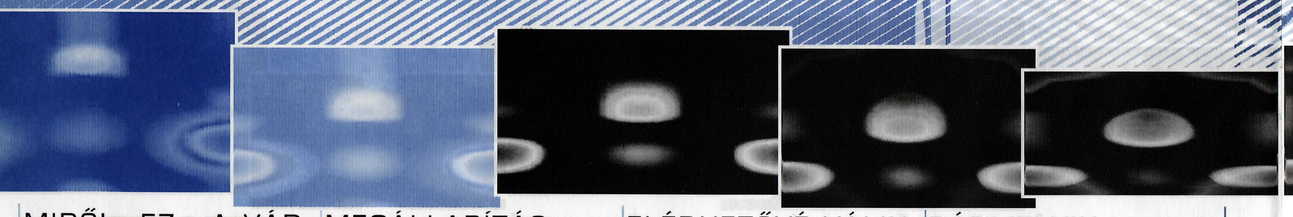
De nem így van ez!

Dr. Billy Shanahan szerint, aki Európa egyik legrangosabb drogvisszaélési szakértője, és egyben a Stimulant Clinic munkatársa. Ez a londoni klinika a kokainnal, crackkel és az amphetaminokkal visszaélőkkel foglalkozik. Dr. Shanahan számára a speed nem egy biztos, megbízható tiszta drog. „Közvetlenül a nyúltagyon keresztül hat. Az agy gyökerének gyilkosa."
A speed úgy hat, mondja, hogy a központi idegrendszerben a dopamint és a noradrenalint stimulálja. Ezek az adrenalinhoz hasonló idegsejtek közötti hírvivők , amelyek „felkészítik a testet harcra, repülésre, vagy félelemre. Ha rákapsz, kizsigereli a testedet." Ideges étvágytalanságot okoz, rá se tudsz nézni a kajára, ha rajta vagy a speeden. A testhőmérsékleted felemelkedik, a vérnyomásod magas lesz, és esetleg a szívverésed is felgyorsul. És ez az, ahol a gondok elkezdődnek.
A testhőmérséklet emelkedése hyperpyrexiához, azaz krónikus túlhevüléshez vezethet. A túlhevülés okozta halál a speed hálsználatákor legalább olyan könnyen előfordulhat, mint ha extasyt szedünk. Aztán ott vannak a szívproblémák. A speeddel szívritmuszavarok (arrythmia) is felléphetnek. A vérnyomás felszökhet, és hypertenzívvé (túlfeszítetté) tesz . A szív elkezd össze-vissza verni, mintha megzavarodott volna. Ha ez elkezdődik, megtörténhet, hogy a halál 5-10 percen belül beáll. Ezek a kockázatok sokkal nagyobbak, ha speedet és extasyt együtt fogyasztasz.

És sose lehet tudni, hogy a speed mivel van hígítva. Bármit is beszél a dílered, a gyorsító 100%-os tisztaságának valószínűsége gyakorlatilag a nullával egyenlő. Ha maga a díler valóban nem hígította, akkor megtette azt a láncban följebb valaki más. Alan Houghton „mocskos, mindenféle szeméttel hígított drognak" tartja. Dr. Shanahan véleménye ezzel teljesen megegyezik.
„Rettenetesen szennyezett drog." - mondja. „Már került a kezünkbe 87%-ig szennyezett speed is. Bármivel lehet hígítani. Ha valami sztrichninhez hasonló anyaggal hígítják, akkor az kimondhatatlan bélgörcsöket és alhasi fájdalmakat okoz." Az extasyhoz hasonlóan a speedről sem lehet tudni egyáltalán, hogy mekkora mennyiség veszélyes. Ha a speed nem tiszta, akkor bármi is lehet benne. Ha pedig esetleg tiszta speedet szednél be, akkor pedig az már magában is éppen elég mérgező tud lenni ahhoz, hogy komoly szívproblémákat, vérnyomásemelkedést, vagy túlhevülést okozzon. Így, vagy úgy: te vagy a vesztes.

Idén tavasszal Robert, egy 23 éves londoni gyerek egy raktárházi partin beszedett valamit, amiről azt hitte, hogy extasy. Utólag derült ki, hogy speed volt.

Életem nem történt az egy világon semmi. Egyáltalán nem volt semmi hatása rám. Mintegy négy órával a tabletta bevétele után, a parti végén hazamentem. Lefeküdtem, de nem egészen egy fél óra múlva arra ébredtem, mintha valaki állt volna a hasamon. A pulzusom kiütötte a mennyezetet, és én pánikba estem.

MIRŐL. EZ - A VÁDKÉNT IS MEGFOGALMAZOTT

MEGÁLLAPÍTÁS - BÁRKI SZÁMÁRA AZONNAL

ELÉRHETŐVÉ VÁLIK, HA MEGHALLGATVÁ A TECHNÓZENE

BÁRMELYIK STÍLUSÁT, RÁDÖBBEN, HOGY

Electro

Ooh Techno city.
Ooh your stay.
Welcome to
Techno city,
you will never want to
go away.
Cybotron „Techno city", 1984

Mielőtt Juan Atkins a Model 500-al detroiti technotörténelmet írt volna, a 3070-es álnevű Richard Davis-szal a Cybotron nevű elektroegyüttesben dolgozott. Első kislemezük az „Alleys of Your Mind" volt. 1984-ben a „Techno City"-vel szerepeltek az angol Streetwave cég „Electro" című válogatássorozatának negyedik kiadványán.
Át „Enter" című album után Juan Atkins, és a 3070 útjai elváltak. Hogy az elektrónak mekkora hatása volt a technóra, azt bizonyítja az a tény, hogy például az Orbital, vagy Luke Slater interjúiban minden alkalmat megragad az elektro zászlajának magasba emelésére. Frankie Bones 1993 nyarán a brooklyni „Under One Sky" című technomagazinban ír a tíz évvel azelőtti látogatásáról a new yorki „Funhouse" klubban, ahol John Jellybean Benitez játszott olyan számokat, mint a „Hip Hop Be Bop" (Man Parrish, 1982) és a „One More Shot" (C-Bank, 1982).
Ezekre az elektro-számokra jellemőek voltak a Roland 808-as dobgépre programozott hip-hop ütemek mellett a vocoderen elidegenített emberi hangok, szövegfoszlányok, a rap, a scratch és az analóg szintetizátorok használata. Az egyik legnagyobb elektro klasszikus a mai napig is a „Planet Rock" az Afrika Bambaata & Sonic Force-tól. A Tommy Boy címkén megjelenő maxi A „Trans Europa Express" dallamát és a „Numbers" ritmusát kombinálta össze. Eredetileg mindekettő Kraftwerk-szám. A new yorki „Roxy" nevű klubban Afrika Bambaata DJ-ként teljes egészében végig szokta játszani a „Trance Europe Express" eredeti 13 perces változatát.

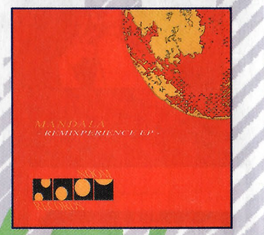
A fekete B-Boyok és Hip-Hop gyerekek nagyon szerették ezt a darabot, amely fenyegetően sötét hangulatával merev ütemű felépítésében csak lassan, alig változik. Afrika Bambaata így beszél egy a „Rap Attack" magazinnak adott interjújában: „nem hiszem, hogy a Kraftwerk tudná, micsoda jelentőségük volt 1977-ben a fekete gyerekek számára, amikor a "Trans Europe Express" megjelent. Én rögtön éreztem: ez az egyik legőrültebb lemez, amit valaha is hallottam. Amikor aztán itt voltak, hogy a „Roxy"-ban egy koncertet adjanak, akkor talán felfogták, micsoda hatalmasságok ők itt." A „Planet Rock"-ot Arthur Baker és a billentyős John Robie készítette. Egyébként ez az egyik első szám, ami a Roland 808-as dobgép felhasználásával készült. Baker akkoriban a Streetwise nevű cimkét igazgatta. A Streetwise - Frankie Bones szerint az R&S akkori megfelelője - az a címke volt, ahol a „Walking on Sunshine" című elektroklasszikus (Rocker´s Revenge, 1982) is megjelent.
Baker és Robie az elektroprodukciók egész lavináját oldották ki.
Hagyományos rapbandák, mint a Grandmaster Flash & The Furious Five álltak át néhány szám erejéig („Message 2" és „Scorpio") teljesen az elektróra. Még George Clinton is fölvett „Computer Games" címmel egy elektro befolyásolta albumot. Az 1982-83-as év elektro sikerei voltak: „Pack Jam" (The Jonzun Crew száma - készítette Maurice Starr, a New Kids on the Block későbbi menedzsere), az „Al Naayfish" (Hashim), a „Jam It On" (Newcleus) és a „Nunk" (Warp 9). Kaliforniában a Knights of the Turntable, az Egyptian Lover és az Unknown DJ hallattak magukról. Az elektro lemezek, amelyek az akkoriban befutó kompjúterjátékok, mint pl. a „Pac Man" zajait, dalamfoszlányait feldolgozva kísérőzenéjévé váltak az electro hangulatával merev ütemű felépítésében csak lassan, alig változik. Afrika Bambaata így beszél egy a „Rap Attack" magazinnak adott interjújában: „nem hiszem, hogy a Kraftwerk tudná, micsoda jelentőségük volt 1977-ben a fekete gyerekek számára, amikor a "Trans Europe Express" megjelent. Én rögtön éreztem: ez az egyik legőrültebb lemez, amit valaha is hallottam. Amikor aztán itt voltak, hogy a „Roxy"-ban egy koncertet adjanak, akkor talán felfogták, micsoda hatalmasságok ők itt." A „Planet Rock"-ot Arthur Baker és a billentyős John Robie készítette. Egyébként ez az egyik első szám, ami a Roland 808-as dobgép felhasználásával készült. Baker akkoriban a Streetwise nevű cimkét igazgatta. A Streetwise - Frankie Bones szerint az R&S akkori megfelelője - az a címke volt, ahol a „Walking on Sunshine" című elektro-kl

UNDER COVER

MUSIC GROUP MAGYARORSZÁG

NOOM Records

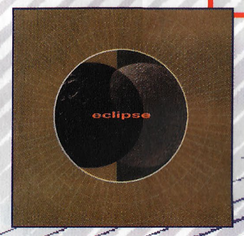

NOOM Vezéralakok:

COMMANDER TOM

Manapság elsősorban arról ismert, hogy ő a NOOM művészeti és repertoár (azaz A&R) igazgatója. De az „Are am Eye?" (NOOM 013) című sikerre még bizonyosan sokan emlékeznek. Commander Tom már több, mint 15 éve dolgozik hivatásosan a zeneiparban. A nyolcvanas évek elején kezdett el DJ-ként dolgozni, volt saját, rendszeres rádióműsora, és már bőven a technó születése előtt adott ki lemezeket (Last Night Rap). A NOOM-hoz 1994-ben csatlakozott és hamarosan a címke A&R menedzsere lett. Ezen tevékenysége mellett Raymond Beyer (Ray Boyé, E-Harmonix) stúdióbúvárral együttműködve számos lemezt jelentetett meg a NOOM-nál. Raymod Beyer ezelőtt a „Brainstorm" (R&S), illetve a „Transfomer" (Suck me Plasma) című lemezeivel hallatott magáról. Együttműködésük nyomán születtek meg az olyan projektek, mint a Mandala, a Nexus 6 és a Commander Tom. Nemcsak a NOOM sikere vezetett ahhoz, hogy Commander Tom az olyan híres klubok házi DJ-je lett, mint pl. az OZ, vagy a Nexus. Már egy jó ideje Németország szerte sikeres NOOM partik sorozatát rendezik.
A NOOM hangzásvilága a rave és a klubzene közötti területet fedi le. 1995-ben a NOOM a Raveline és a TenDance Magazin az év lemezcímkéjének választotta a NOOM-ot. Jelenleg a NOOM kiadványok a megjelenés hetében kb. 5 ezres példányszámban kelnek el, míg a tételenkénti összeladások száma gyakran meghaladja a 10 ezret is.

MANDALA

Tagjai Commander Tom és Raymund Beyer. Az "Are Am Eye?" című lemezük az egyik legsikeresebb NOOM kiadvány, amit már számos országba, még Japánba és Ausztráliába is átvettek licenszbe, a számtalan gyűjteményes kiadáson való részvételről nem is beszélve. Újrakeveréseket készítettek többek között az U96-nak, a Scooter-nek, az Intrance-nak és DJ Tom & Normannak. A Nexus 6 eredetileg a Mandala földalatti projektje lett volna, mégis az 1994-es év legnagyobb példányszámban eladott NOOM lemezévé vált. Valószínűleg azért is, mert Sven Väth nagyon sokáig minden fellépésén játszotta.

JIM CLARKE

nem más, mint Mark NRG, Nicky Sprenger (akit a frankfurti technó atyjának neveznek) és Nino Tilman, aki a korai Overdrive kiadványok javarészét készítette.

NUCLEAR HYDE

Ezen projekt mögött az északnémet Marc Steiner rejtőzik. Első, "Compulsion" című dallamos, pumpáló trance EP-je után következett a „Speedlake" EP, amjd az idei későnyár NOOM sikere, a „Challenge" EP.

NOS-TRADAMUS

Ez nem más, mint a Köln környéki Bernd Augustinski, azaz NOSTRUM.

SUPERSPY

Oliver Lieb az egyik legnagyobb múltú, legsokoldalúbb és egyben legtermékenyebb német technóproducer. A Harthouse és Superstition cégeken kívül még jóhány hélyen számtalan projektnév alatt adott ki legkülönbözőbb stílusú, midig komoly, jó minőségű lemezeket. A Superspy az ő projektje a NOOM címkén.

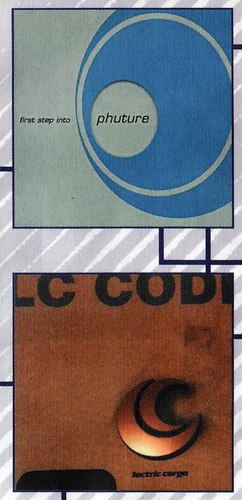
Ez a címke az első német technócímkék közé tartozik. Többéves fennállása ellenére sincs a NOOM-nak akkora kihozatala, mint jónéhány más jelentős technócímkének. A minőség számukra fontosabb, mint a mennyiség. A mai napig összesen 21 darab 12"-os maxi, 3 EP és két gyűjteményes kiadás jelent meg a NOOM név alatt. (NOOM - Moon,a hold szó angol megfelelője visszafelé olvasva.) A NOOM egyrészt olyan neves művészekkel dolgozik együtt, mit Oliver Lieb, aki itt a Superspy néven ad ki, vagy a Troop (a Plankton Music-től), vagy Ramin (Ulysses), másrészt jónéhány tehetséget is fölfedezett, mint például a Tandu, a Nuclear Hyde és a Cores. A NOOM számára a saját hangzás megteremtése mindig fontosabb volt, mint a pillanatnyi divathullámokon való lovaglás. Ezért is beszélnek ma sokhelyütt a tipikus NOOM hangzásvilágról. A NOOM kifejezett célja a komoly technóklubzene továbbfejlesztése és nyilvánosságra hozatala. A már több, mit három éve tartó szakadatlan siker és egy széleskörű nemzetközi rajongótábor bizonyítja a címke filozófiájának helyességét. A mai rohanó világban, ahol hetente többszáz maxi jelenik meg, a két évesnél régebbi NOOM maxik még mindíg keresettek, tehát mondhatnánk „örökzöld" karakterrel bírnak. A zene mellett a Cebra Deisgn (Marc Buhre) tervezte borítók is fontos részét képezik a NOOM filozófiának. Ugyanez a Marc Buhr tervezte az AWeX lemezek „radarkontroll" borítóját is. A NOOM lemezborítóiba egyaránt lehetne csomagolni klasszikus lemezeket, vagy a legújabb Pink Floydot, vagy egyszerűen jó zenét.

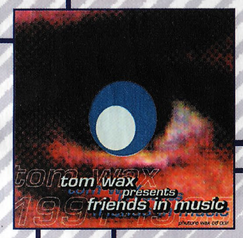
NOOM RECORDS

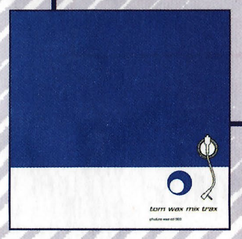
UNDER COVER

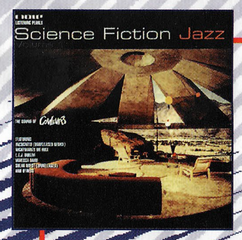
MUSIC GROUP MAGYARORSZÁG

Spy vs. Spice

Oliver Lieb (Force Legato, Paragliders, LSG, Ambush,...stb.) saját címkéjén bemutatja a hardtrance továbbfejlesztését, annak eredeti formája és stílusjegyei szerint.

Első itt megjelent munkája, a Spicelab: Spy vs. Spice című lemeze az amerikai kollégiumi rádiólistákon szerepelt hónapokig, Egyesek Jean Michel Jarre unokájának tartják.

PHUTURE WAX

1995 elején hozta létre Tom Wax, aki akkor még a DJ Tom névre hallgatott. A most 24 éves Tom már 1991 óta aktív mint profi DJ, producer és remixer. A címke legtöbb terméke Tom közvetlen baráti köréből származik, innen a következetes, mégis sokszínű stílus. Tom maga valósította meg Frank Cochois-val a Dynamic Maniax projektet, Jan Friedrich, azaz a Wave Captain volt a munkatársa a Toja projektnél és Norman Feller pedig a Wax Scientists termékek kooproducere. Tom szintén Normannal készítette a DJ Tom & Norman név alatt a Tales of Mystery című számot, ami az egyik legnagyobb klubsiker volt 1994-ben. Tom már hosszabb ideje dolgozik együtt Thorsten Adlerrel. Ezen együttműködésnek az eredményei az Arpeggiators (Harthouse), a Microbots és az AWeX (Plastic City) projektek. Újrakeverőként Tom már olyan világsztárok munkáit nemesítette fel, mint az Erasure, Jam & Spoon, Marc Oh, Cosmic Baby és a Perplexer.

Számos maxikiadványuk mellett Tom elkészített egy CD válogatást saját és barátai korábbi darabjaiból, valamint egy mix CD-t kedvenc lemezeiből. A közelmúltban jelent meg a remixeik válogatása CD-n, jelenleg az egyik legnagyobb Under Cover siker.

MOLE

A MOLE egy új címke, amely a modern tánc- és klubzene köréből az ambienttől a hiphopon át a houseig a különlegesen értékes darabokat fogja gyűjteményes válogatásokon bemutatni. Ezek olyan darabok, amelyek bár a hallgatót nem hagyják nyugton, egy helyben ülni, hanem táncra buzdítják, mégis igényes háttér- és kikapcsolódásizenének is megfelelnek. Az első itt megjelenő válogatás a svájci Coleur 3 rádióadóval együttműködve készült.
A MOLE termékkei szeretnék egyúttal az igényes tánczene és az acid jazz iránt érdeklődő közönség figyelmét felkelteni.

„Hát igen, néha biztos. De ez nem baj, hiszen megvan a saját lemezcimkém, ahol tetszés szerint kitombolhatom magam. Azonkívül a Hardfloor az Bondzióból és Zenkerből áll, akiknek megvan a konkrét elképzelésük, hogy milyennek kellene lennie a Hardfloornak: elvarázsolt és mégis táncolható. Tudja magával rántani azokat is, akik még nincsenek ebben annyira benne.Nyilván én is szívesen csinálnék Neil Landstrumm szerű dolgokat, csak éppen nem a Hardfloor projekten belül."

Apropó, az új lemezen némelyik dolog úgy hangzik, mintha mégis csak Neil Landsrumm lett volna a keresztapa.

„Hát igen, talán valóban." - ismeri be Oliver, „Nagyon szeretem Neil Landstrumm zenéjét, de hogy valóban teljesen ő irányába orientálódtunk volna, azt nem írom alá. Ezután az egész house dolog után egy új irányba akartunk elindulni, ami csúnya is lenne, ha nem látszana az eredményen. Nekem személy szerint Neil egyedi hangzásai nagyon tetszenek. 3 maxival és egy dupla albummal egy egyedi stílust így megalapozni, az bizony nem semmi."

Aki a „Dadamnphreaknoizphunk" E.P.-ét a Hardfloor utolsó előtti munkáját ismeri, azt nem fogja meglepni, hogy a „Home Run" is tartalmaz néhány triphopos produkciót. Pech, hogy a külvilágnak ezzel értelmezési zavarai vannak.

Ramon erre ezt mondja: **„A triphop** darabokkal az úgy volt, hogy a Harthouse „Dark Hearts" című válogatására egy hallgatós darabot kértek tőlünk. Így aztán egyszerűen egy hiphop alapra dolgoztunk rá. Alig csináltunk valami mást, mint eddig, már dörgött is a kritika, miszerint mi állítólag felugrottunk valami sikervonatra, és most trip hopot csinálunk. Persze, hogy az egész trip hop, de a mi saját felfogásunk szerint. Persze mi magunk sem foglalkoztunk igazán behatóan ezzel a témakörrel, csak csináltuk azt, ami számunkra logikusnak tűnt. Ugyanazok az acid hangzások, csak éppen hip hop alapokra. Számunkra ez volt a logikus konzekvencia, nem pedig az, hogy bármiféle vonatokra ugráljunk. A célja és az értelme az egésznek egy meglepetés elérése volt" Oliver kiegészíti: „Németországon kívül ez a lemez mindenütt becsapódott, mint a bomba. Úgy látszik, idehaza sokan egyszerűen azért nem értették meg, mert ők a Hardfloort csak a klub-skatulyában hajlandóak elképzelni. De nekünk így talán sikerült olyan hallgatókat is elérnünk, akik egyébként nem járnak klubbokba. Éppen ezért okoz különös csalódást az, ha az embernek a saját hazájában azt a kritikát vágják a pofájába, hogy bár tetszetős produkció, de mégsem más, mint egy az acidtől való megszabadulás kisiklott kísérlete. Na de hát ez Németország. Többek között az az egyik oka annak, hogy itthon már fel sem lépünk."

A „Home Run" további különlegessége, hogy az egész lemez kívül-belül a baseball témájával foglalkozik, amely az átlagos nyugat európai számára egy halálosan unalmas sport. Ennek az oka mégis nagyon egyszerű: Olivert mindig is érdekelték olyan dolgok, amivel mások nem igen foglalkoztak. Ő állapította meg a Rajna-vidék első baseball klubbját, és az ütőt addig lengette, amíg a zenélés ki nem vette a kezéből. De mégis, hol a kapcsolat a technóhoz?

„A kapcsolat nem kifejezetten adott. A legtöbben a technót mindig a jövővel és a sci-fivel hozzák kapcsolatba, pedig ma már minden 12 éves suhancnak számítógépe van otthon, és számunkra az egésznek a jövőhöz már egyátalán semmi köze, hanem ez a ma zenéje a mából a mának."

Ennek van értelme! Minden valamire való rock együttes a nagylemeze elkészítése után először egy legalább 3 évig tartó világkörüli turnéra megy. Hogy a Hardfloor németországi élő fellépéseivel kapcsolatban sötét a helyzet, azt már tudjuk, de mi a helyzet a világ többi részén?

„A jövőben már egyátalán nem fogunk élőben fellépni. Nemsokára lesz még egy nagy fellépésünk Angliában a Phoenix Fesztiválon. Ez amúgy egy rock ügy, de lesz ott egy elektromos zenei szekció, ahol a Prodigy és az Underworld is játszik majd. És még ott leszünk augusztusban Zürichben az Energy Rave-n, emi szintén nagy buli. A gond tulajdunképpen az, hogy pont az új dalabjaink élő előadása egyre nehezebb. A 303-asok nélkül szinte semmi dolgunk, ott vannak a szintetizátorok előttünk, a hang meg kijön belőlük, és kész. Egyébként pedig az egész felhajtás nem éri meg."

A történet egy további fejezetét képezik a Hardfloor újrakeverései. De itt sem mindig csak örömre van ok. Pl. az egyik angol magazin legutóbb már azt állította, hogy az is mind egyforma.

„A „Respect" után nem tudtuk pontsan, hogy mi lesz a következő lépés. Ekkor kaptuk a „Yeke Yeke" újrakeverési megbízását, és mi pont azt csináltuk, amit a megbízók elvártak. Hát rendben, gondoltuk, csináljuk meg még egyszer az „Acperience" stílusában egy végtelenül elnyújtott pörgetéssel. Ettől majd elokádja magát mindenki. Ahogy azt Móricka elképzeli. Azóta egyetlen produkcióból sem hiányzik az elnyújtott pergődob-break, és az ajánlatok csak úgy özönlenek. Hát most mondd meg, ki ne akarna a New Ordernek újrakeverni. El ebből a technó sarokból, ne örökké csak technódarabokat keverjünk már újra. Ezért készültek popzenei remixeink is. Ez kifejezetten érdekes volt, és így legalább nem sütöttük el az innovatív ötleteinket. Tömegével kaptunk ajánlatokat Marc Almondtól, meg a Jóisten tudja, kitől. De aztán elvágtuk az egészet, mert a saját lemezünket akartuk végre befejezni. Steve Stollnak azért mégis csak megcsináltunk egy remixet, és azóta már megint érkezett egy halom ajánlat. Sokkal izgalmasabb lenne magukkal a zeneszekkel stúdióba menni, és közösen új darabokat készíteni. Ez az egész remixelgetés talán nem egyéb, mint marketing fogás, hogy az emberekkel megvetessék ugyanazt még egyszer más név alatt."

Ez a dolgok jelenlegi állása. Hogy mit hoz a jövő, azt még ők sem tudják. Az viszont biztos, hogy mindig lesznek újítani tudók. És ha még sem csinálnak semmi újatt, akkor visszamennek a gyökerekhez, hogy megmutathassák a gyerekeknek, hogy már régen is volt kurva jó zene, és nem mindig a legújabb dolgokat kell megvenni ahhoz, hogy kitombolhassák magukat. 30 év múlva talán mégis fellépnek újra.

„Egy Hardfloor újraélesztés, úgy mint most a Sex Pistols vagy a Kiss, és az emberek majd azt mondják, hogy váóóóóóó, ezek megint a régi 303-asokat hergelik élőben."

GLOBAL AMBITION Az Angliában sikeres hard-trance címke kiadványaiból kervert DJ Mike S. egy atmoszférikus klubmixet. (Negative Returnn, Kores, MikeroBenics, Kayiyn) Az angol Muzik Magazin 96 augusztusi számában a hónap egyik lemeze 10/8 pontos kritikával.

MIKEROBENICS Ben Elvis Mettin producer és az egyik legtapasztaltabb szakmabeli DJ, Mike Schmitt több legendás Harthouse közös kiadványa után ez az első nagylemez, ami a Global Ambitionnál jelent meg 1996-ban. A Muzik angol zenei szaklap augusztusi számában 10-ből 8 pontos kritikát kaptak ezért az egésszében átgondolt kiváló hardtrance lemezért.

GO AHEAD 2 21 progresszív klub és rave darab válogatása, rajta az új Mandala, Tesox, Andy Düx, Ian Pooley, Paperclip People (Carl Craig), E.H.R. és a Nexus 6 új AWeX remix 155 perces dupla CD-n.

PLANET BASS Intergalaktikus válogatás Yves de Ruyter, Jhon Eric, AWeX, Nosrum, Commander Tom, Kriss Dior, Spicelab, Skeb Plunk, stb. aktuális felvételeiből és remixeiből hazai partizánra. No fillers, just killers.

ENERGY RAVE 96 A Mayday utáni legnagyobb rave idén ötödször került megrendezésre aug. 10-én a zürichi Stadionban. Több, mint ötvenezren tomboltak a DJ Energy, a Hardfloor, Ian Pooley, Mark Spoon, Paul van Dyk, a Tesox, Rozzo és barátaik igényes zenéjére. A legnagyobb siker a DJ ENERGY (azaz Commander Tom/NOOM-Records) „Believer" című számának eredeti változata lett, hallható először. Az egyik legszínvonalasabb válogatás, ami most piacon van.

KHETAMA Állandó és folyamatos progi trance. Régi és új hangzásokat felhasználva kelti az ütemen lebegés érzését. Jó.

MIX UNLIMITED 4

Az Under Cover Music Group legfontosabb művészei mutatkoznak be a magyar közönségnek ezen a non-stop mix CD-n bevezető áron. (Wax Scientists, Toja, Nexus 6, Wawe Captain, Tesox, Nostrum, Terry Lee Brown jr, DJ Khetama)

MAGYAR KÖCSÖGDUDÁSOK, SIRATOASSZONYOK ÉS LAKODALMAS CSUJJOGATÓK NEM SZOLNAK HOZZÁ A SAJTÓHADJÁRATOK KÉRDÉSEIHEZ, HOGY MIKOR, MELYIK PERCBEN MI AZ UNALMAS ÉS MI AZ ÉRDEKES, >>>

APHEX TWIN

den tájáról magányos hangbarkácsolók kazettákon hangmintákat. „Mivel olyan sok jó anyagot kaptam, úgy határoztam, hogy némelyiket kiadom a saját, erre a célra alapított címkémen, a Rephlexen."

PLASTIC CITY FILOZÓFIÁJA

Albert Kuhn:

London északi részének Stoke Newington nevű városrészében vagyunk, azon belül is a „Sun On" kávéházban. Egett olajszag terjeng, rozzant kempingszéken egy hatal munkanélküli ül, egy másikon pedig egy öreg, a pult mögött egy pakisztáni anyóka, a kávé 37 pennybe kerül, a csupasz ablakon át lászik egy park, ennek három gyalogútjának egyikén bukdácsol egy hatal angol errefelé. Richard D. Jamesnek hívják, rendes művésznevein pedig APX, Polygon Window, Blue Calx, The Dice Man, Soit PP, Joyrex 4, Caustic Window, Analogue Bubblebath, vagyis ő az Aphex Twin.

Ő lenne tehát a „technó Mozartja", mint ahogy azt a közelmúltban a Melody Maker, a legtekintélyesebb angol zenei szaklap állította? Fekete kordzsekiben, zöld sátorlapnadrág, vörös haj lófarokban, borotválatlan arc. Richard merev, és a lehető legbátortalanabb módon magának való. Vajon mi a csodáért vett magának egy eredeti, működőképes világháborúbeli angol tűzérségi páncélost? Azért, hogy a szomszédja kertjében parkolíon vele? „Hát csak úgy. Mindenestere fegyverbuzi nem vagyok, az biztos." 1993 telén egy moszkvai technopartin, ami egy lepusztult tisztiklubban teljes csőkként végződött, rosszul lett, és kórházba került. Hazafelé az Aeroflot gépén azzal ijesztgette a másik két angol technóbanda, a Seefeel és az Ultramarine tagjait, hogy „a gép le fog zuhanni, én leszek az egyetlen túlélő, és kénytelen leszek megenni benneteket." De amúgy a „technó Mozartja" rendes srác.

Technó? Az intelligensnek tartott avangárd technon belül az Aphex Twin jelenti a melegfrontot. Erre a zenére inkább lötyögni, mint táncolni lehet; inkább fekvésre, mint hallgatásra való. Richard amúgy sem tartja magát technósnak. Végül is a felvett zeneanyagának még egy százalékát sem adták ki, és a kiadatlan maradékban egészen más hangzások is találhatók...

> Eleinte tiszta kínlódás volt az egész. Felébredtem, és tudtam, hogy egy nagyon jó darabot álmodtam meg, de nem tudtam semmire pontosan visszaemlékezni. Ezen dolgoztam majd egy fél évig. Most már tíz esetből kilencben „amint felkelek, rögtön le tudom játszani, és fel tudom venni a megálmodott darabokat."
> (Aphex Twin)

Mozart? Az Aphex Twinhez inkább Eric Satie illik. Elegáns és irritáló a hangzás, idegenek a hangközök, repetitív a struktúra, mint minden ismodern kompozícióban. Olyan dolgokról mesél nekünk ez a zene, amit egyrészt jól ismerünk, másrészt amivel soha nem találkozunk. Egy véletlen Mozart-párhuzam mégisosak akad: Wolfgang Amadeus egy levelében azt írta, hogy múlt éjjel egy vonósnégyest álmodott, és reggel felkelve gyorsan lekottázta azt. Nos, Aphex Twin is álmában komponál.

Így kezdődött hétévesen Richardnak folyton visszatérő rémálmai voltak. „Beszáltam egy autóba, és amikor indulni akartam, mindig kiestem az ajtón. Egy idő után elhatároztam, ha újra ezt álmodom, be fogom kötni magam. Pár kísérlet után sikerült is, de mégis újra kiestem az autóból. Kötelet tekertem magam köré, odalánc oltam magam az üléshez, beragasztottam és beheggesztettem az ajtót. Aztán egyszerűen sikerült végre elindulnom." Lehet, hogy így volt. A pszichológusok gyakran tanácsolják rémálmokat látó gyerekeknek, hogy menjenek át ellentámadásba. Ami után a rémálmok gyakran abba is maradnak.

Richard aztán álmodhatott, amit akart. Csak 1993-ban sikerült neki a tiszta álomlátás képességét zeneképességével ötvöznie. A WARP-nál megjelent „Selected Ambient Works II." című CD-jének anyaga állítása szerint hetven százalékig álmában született. „Ehhez nics szükségem túl sok alvásra, hisz az álmok nem valós időben futnak, hanem sokkal gyorsabban is pöröghetnek. Tíz perc alatt egy egész napot is megálmodhatsz. Az én álmaim általában egy negyed óráig tartanak, két óra mély alvásra általában három álom jut. Eleinte tiszta kínlódás volt az egész. Felébredtem, és tudtam, hogy egy nagyon jó darabot álmodtam meg, de nem tudtam semmire pontosan visszaemlékezni. Ezen dolgoztam majd egy fél évig. Most már tíz esetből kilencben, amint felkelek, rögtön le tudom játszani, és fel tudom venni a megálmodott darabokat. Ezért szoktam gyakran a stúdióban is elbóbiskolni. Ilyenkor a keverőpultra, a mintázóra és a visszhanggépre összpontosítok. Legkönnyebben a dallamokra tudok visszaemlékezni. A hangzások pontos újraelőállítása ennél már sokkal nehezebb, de a legnehezebb mégis a dobok és az ütősök reprodukálása. Ezért van az, hogy az álomdarabjaim inkább lágyak, alig van bennük beat. Ami hiányzik, azt éberen kiegészítem, amilyen jól csak lehet. De már egyre jobban megy, egyre pontosabban tudok mindenre visszaemlékezni. Erre meg arra megy ki csupán az egész játék, hogy az összes fejemből szórult zenét kiadjam. 1993 őszén Amerikában turnéztunk az Orbitallal. Az örökös utazás alatt és a fellépések között nem volt alkalmam bármit is felvenni. Hiszen a hangszergyártónak a mai napig nem volt képes egy egyszerű, könnyen kezelhető, hordozható szemelert előállítani. Mindenestre a fejem tele volt vagy hatvan darabbal, és a leghátsóban kezdték az elsőket szétrombolni. Teljesen ki voltam készülve." Alig kelt át az óceánon, kopogyája tartalmát beleöntötte stúdiója csatornájába.

Az őrültek zenéje

Richard apja aknász volt Cornwallban. Gyerekkorában Richard a barátaival a tengerparti barlangokat járta. Egyik kedvenc játékuk az volt: „mondjuk, hogy eltévedtünk, és megpróbálunk újra kitalálni innen . Ha meghallgatjuk a „Selected Ambient Works II." című lemezt, akkor mi is veluk együtt tévedhetünk el. „Őrülék, hogy ott odalent, vidéken nőttem fel. Persze pics ott semmi, a városban van állítólag minden. Épp ezért kellett nekünk mindent magunknak csinálni, mindent magunknak kitalálni. És ez mégis sokkal többet ér." Amikor ez a brancs az első londoni révekről hallott, ők is elkezdték saját buliaikat szervezni. Felhajtottak lemezjátszókat, egy UV lámpát és egy generátort és kimentek vele a sötétbe, ameddig a vezeték ért, ki a homokúnk műge, ki egészen a barlangokig. „Ezek voltak életem legjobb partijai."

Ez pedig már jelent valamit. Mióta 1992-ben egy darabjában ausztrália őslakóinak fuvós hangszereinek, a didzseridúnak a hangját bevitte a modern világ révülő társadalmának törzsi táncainak világába, azóta Aphex Twin ismert mindenfelé. Meghívásra be is járta azóta a fél világot. De alapjában véve nem lelkesedik a fellépésekért. „A kollegáim azt mondják, ne szédítsem ket, menni kell, ilyhát megyünk." De Richard maga is jól tudja: ha nem lenne barátnője és pár haverja, akik újra és újra kicsalják stúdiójából a napfényre, akkor talán a maga hegesztette állványzattal együtt oxidálódna és mállana szét lassan, de biztosan. (Ami számára egy érdekes kilátás lenne.) Magától nem is gondolt volna arra, hogy lemezeket adjon ki. „Csakis magamnak csinálom. Elég bajom is van egy darabbal, mire az nekem is tetszik." Megint csak a barátok voltak azok, akik molesztálták, hogy adjon már ki végre valamit. Amióta megjelennek a lemezei, neki is gyakran küldenek a világ min

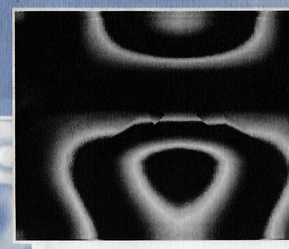
> „Ha ezek a magukbafordult félnótások lesznek a holnap sztárjai, na, akkor jó estét."
> (Aphex Twin)

Szótlan életjelek

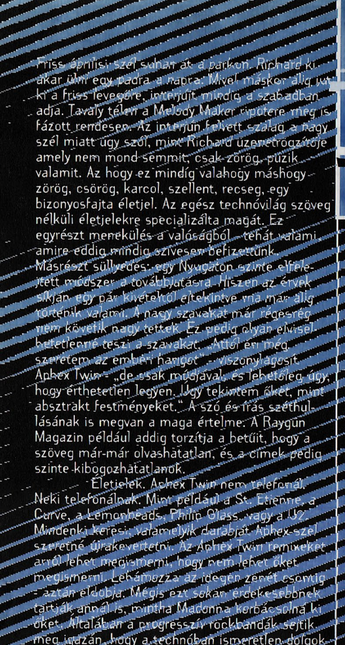
„Már kisrácként sem a billentyűk érdekeltek a zongorán, hanem a belsejében a húrok. Ezekkel sokkal izgalmasabb hangokat lehetett előállítani." Amiről mások gyerekek a zongoránál ülve mások által bejegyzett színes pöttyök mentén gyakoroltak, addig a kis Aphex Twin lecsavarta a hátuljat, és mindenféle dolgokat szentott be az előbb elhangolt húrok alá. Az első és azóta a többi szintetizátora is erre a sorsra jutott: kibelezte őket.

„A szintetizátorokat tömegesben gyártják, csak ismert hangzások variációit adják, és hamar unalmassá válnak, bár az elektronikájuk teljesen más dolgokra is képes lenne. Ezért kell őket kibelezni, hogy a lehető legtöbb elemük egyenként szabályozhatóvá váljon. Időközben oda jutottam, hogy az egyes szintetizátoraim legjobb részeiből magamnak építettem egyet a saját elképzeléseim szerint. Azóta nem is vettem új hangkeltő gépet magamnak." Később beiratkozott egy egyetem elektromérnöki karára. Ott is hagyta gyorsan: „Nem tudtak nekem már újat mondani."

A nyolcvanas évek közepén az acid-house születésével egyidőben az ifjú Richard D. James odahaza, cornwall hátsóudvarának földjén fekve - nem vilanyvasutazott, hanem - rossz rádiókkal babrált, a maga naiv módján hangszalagokkal foglalatoskodott, és ezúton egyedül, segítség és támogatás nélkül, egyedül végigcsinálta a techno fejlődését. Amikor az acidhouse darabok első hulláma elözönlötte Angliát, a kis Richard szekrényében már tucatnyi ilyen magnószalag porosodott. Körülbelül 1989 táján kezdett bele rendszerességgel a hangzáskutatásba. Azóta olyan „furcsa hangok" rendes könyv- illetve hangtárával rendelkezik, amelyeket a világ egyik szintetizátora sem ad ki magából.

VONATKOZÓ ALAPVETŐ FELISMERÉST, MISZERINT A NAP 24 ÓRÁJÁT KITEVŐ MONOTÓNIA, AZAZ EGY MOTÍVUM, ÁLLANDÓ ISMÉTELGETÉSE (REPETÍCIÓ), VARIÁLGATÁSA A TERMÉSZET >>>

Richard James=Aphex Twin

Friss áprilisi szél suhan át a parkon. Richard ki akar ülni egy padra a nappal. Mivel másokon állig ívben ki a friss levegőre, ivartalanítják mindig a szabadban adja. Tavaly télen a Melody Maker riportere még is fázott rendesen. Az idei nyár felvett szabad a nagy szél miatt úgy szól, mint Richard üzenetrögzítője amely nem mond semmit, csak zörög, búzik valamit. Az hogy ez mindig valahogy máshogy zörög, csörög, karcol, szellent, recseg, egy bizonyosfajta életjel. Az egész technóvilág szöveg nélküli életjelekre specializálta magát. Ez egyrészt merekülés a valóságból - tehát valami amire eddig mindig szívesen befizettünk. Másrészt süllyedés egy Nyugaton szinte elfeledett módszer a továbblyatásra. Hiszen az ének sikján egy pár kivételtől eltekintve már rég nem történik semmi. A nagy szavakat már regesége nem kötik nagy tettek. Ez pedig olyan elvisel-hetetlenül teszi a szavakat. Attól ép meg szívetem az emberi hangot - visszonyagosat Aphex Twin - de csak módjával, és lehetőleg úgy, hogy érthetetlen legyen. Úgy tekintem őket, mint absztrakt festményeket." A szó és rás szétfuj-lásának is megvan a maga értelme. A Raygun Magazin például addig torzítja a betűit, hogy a szöveg már-már olvashatatlan, és a címek pedig szinte kibogozhatatlanok.

Életjelek. Aphex Twin nem telefonál. Neki telefonálnak. Most például a St. Etienne, a Curve, a Lemonheads. Philip Glass, vagy a U2. Mindenki keresi valamelyik darabjait Aphex-szel szeretné újrakeverettetni. Az Aphex Twin remixekor azról lehet megismerni, hogy otthon lehet őket megismerni. Lehámozza az idegen zenét csontig s aztán eldobja. Mégis ezt sokan érdekesebbnek tartják, annál is, mintha Madonna korábcsolná ki őket. Általában a progresszív rockbandák sejtik meg igazán, hogy a technóban ismeretlen dolgok történnek, és szívesen telefonálnak az orrukat vele. Némelyik sztárt Aphex Twin is kiszolgálta. A világhírű 02-t miért nem? „Nem mondtam nekik, hogy nem fogadom el a megbízást. Csak nem hívtam vissza őket." Pibentagyú álmodozó.

Juan Atkins

Albert Kuhn:

A DJ-t Mojonak hívták. Electrifying Mojo egyike volt azoknak, akiket csak késő este engednek mikrofonkézelbe, hogy biztos kézzel az ismeretlen úlat játssza, hogy a város egy részét megrossza állmától, és hogy a zenészek egy egész generációját tönkretegye a szavakkal. Attól ép meg szívetem az emberi hangot - visszonyagosat Aphex Twin - de csak módjával, és lehetőleg úgy, hogy érthetetlen legyen. Úgy tekintem őket, mint absztrakt festményeket." A szó és rás szétfujlásának is megvan a maga értelme. A Raygun Magazin például addig torzítja a betűit, hogy a szöveg már-már olvashatatlan, és a címek pedig szinte kibogozhatatlanok.

Életjelek. Aphex Twin nem telefonál. Neki telefonálnak. Most például a St. Etienne, a Curve, a Lemonheads. Philip Glass, vagy a U2. Mindenki keresi valamelyik darabjait Aphex-szel szeretné újrakeverettetni. Az Aphex Twin remixekor azról lehet megismerni, hogy otthon lehet őket megismerni. Lehámozza az idegen zenét csontig s aztán eldobja. Mégis ezt sokan érdekesebbnek tartják, annál is, mintha Madonna korábcsolná ki őket. Általában a progresszív rockbandák sejtik meg igazán, hogy a technóban ismeretlen dolgok történnek, és szívesen telefonálnak az orrukat vele. Némelyik sztárt Aphex Twin is kiszolgálta. A világhírű 02-t miért nem? „Nem mondtam nekik, hogy nem fogadom el a megbízást. Csak nem hívtam vissza őket." Pibentagyú álmodozó.

Berry Gordy cége, a Tamla Motown jóvoltából a hatvanas években Detroitnak lett saját soultzenéje, a fekete Motown családi soul, ami aztán már szintén futószalagról jött. A hetvenes évek folyamán Detroit megélte azt, amiben Európának csak mintegy tíz év múlkan lett része: az automatizációt.

A bankok és az igazgatók eldöntötték: a kézimunkát helyettesítsék a számítógépvezérelte robotok, a detroiti béreket pedig helyettesítse egy mexikói beruházás. Amerika Kennedy után korszakának első nagy áldozatát Detroitnak hívták. De így Detroit volt egyben a világon a legjobb hely arra, hogy tabula rasa-t (tiszta asztalt) csináljon az ember, hogy leszámoljon mindennel, ami a múlté, a soullal, a régi szerelmedalokkal, talán magával az Istennel is. Ebben a komor városban minden múltbéli zene soványvigasznak mutatkozott. Az akkori körülmények között Detroit volt a legjobb hely arra, hogy az ember megszabadulion egy csomó illúziójától . A Belleville Gimnázium folyosóin három srác ácsorgott, akik ezt gondolták: „Nincs más választásunk. Csak egyenesen előre nézhetünk". Kevin Saunderson, Juan Atkins, Derrick May. A negyediket Alwin Tofflernek hívták. Könyvéről sokat beszélgettek a hármasban. Atkins így nyilatkozik: „Toffler „Harmadik hullám" c. könyve segített nekünk abban, hogy szembe tudjunk nézni a jövővel. Bepillantást nyerhettünk a szemünk előtt zajló nagy változások kulisszái mögé. Ez a könyv tudatosította bennunk, hogy miért akartunk mi, miért kellett nekünk egy újfajta zenét csinálni." Toffler, a sci-fi filozófus az 1980-ban megjelent „Harmadik hullám" című könyvében egy olyan jövőbeli civilizációt ír le, amelyben nemcsak komplexerek, úrhajók és gentechnikusok lesznek, hanem techorebellisek is.

Toffler látomásai, a Kraftwerk elvonatkoztatott zenéje, és a csillagháború úrtávlatai: és George Clinton Future Funk-ja képezte az árbócot, amelyre Atkins felvonta világnézete zászlóit. A Cybotronnal először egy más művészek (Afrika Bambaataa: „Planet Rock") által behatárolt területen kezdett dolgozni. Ez a terület volt az elektro, a rap egy elektromos, közvetlenül a Kraftwerkre hivatkozó változata. Aztán Rick Davies a Cybotronba (egyébként a név Toffler-könyvéből kölesönzött fogalom) gitárokat akart behozni. Juan viszont pont ezt nem akárta - ez volt a Cybotron vége.

HipHop, house & jazz

Hogyan lett az elektroból Detroit-techno? „Úgy 1985 körül vége lett az elektronak. Mindenki átállt rendes hiphopra. De nekem a hiphop mindig lassú volt. Ezzel az átállással egy időben indult meg Csikágóban a house. Egyből tetszett a ritmusvilága. Fogtam, és behelyettesítettem a hagyományos elektroritmus helyébe azt a 4/4-es bum-bum-bum-bum-csint, és kábé ennyi volt az egész."

A bellevilli hármak úra összetalálkoztak, és 1986-tól együtt kezdtek dolgozni. Saunderson a Reese, Derrick May a Rhythm Is Rhythm, Mayday és R-Tyme, valamint Juan Atkins a Model 500 név alatt. Az ebből az időből származó felvételek ma „Retro Techno Detroit Definitive" címen a Network UK terjesztésében kaphatóak. Ekkoriban minden stilisztikai formájában a house volt a jelszó: csikágói house, acid house, deep (mély) house, garage (garázs) house. Mégis a kísérlet, hogy a Saunderson-May-Atkins trió a motorcity house stílusnév alatt népszerűsítsék, helyből befúlladt.

Atkins kiragad magának egy darab olyan feltűnésmentes zenét, amelyhez lehetőleg kevés asszociáció tapad. Egy dallam, egy akkordmenet, vagy egy ritmusképlet tehát, amitől nem lehet megundorodni, mert már rögtön az elejétől teljesen utálatosnak, banálisnak és unalmasnak tűnik. Am ennek az unalomnak a hosszú árnyékában elszabadul az ördög.

Motown rebellisei

Ennek a történetnek a hátterében Techno City húzódik. Így nevezték Detroitot, az Egyesült Államok hetedik legnagyobb városát, a Ford hazáját, Chrysler birodalmát. A motorváros két lakosából három futószalagmellett dolgozott.

Ők már csak technóban gondolkodtak. Aztán Angliában megjelent egy válogatás „Techno! The New Dance School of Detroit" címen. Az új stílus arról a városról kapta nevét, amelyet az új idők tettek tönkre. Derrick May azt mondta 1987-ben: „Ez a város teljesen lepusztult. Detroitban sorra bezárják a gyárakat, az emberek tömegesen elköltöznek, a gyerekek kinyírják egymást csak úgy, játékból."

Az rend teljesen felborult. És ha a mi zenénk a filmzene ehhez, akkor csak remélni tudom hogy ez valamiképp elindítja a megtisztulást a fejekben."

Juan Atkins hangja nagyon otthonosan szól. Pedig alig van ott. Most is Londonból telefonál. Azt kérdezem: Mit jelenthet a jazz egy techno producernek? „A jazz a tanítómester." Ez volt a 3MB, azaz a Thomas Fehlmann és Moritz von Oswald közös projektjének is a mottója. Atkins: „A közös nevező nagyon egyszerű. A zene határoz meg mindent." Az az igény, hogy a zenét a szó kettős értelmében szóhoz juttassák, a zenét magát pedig egyetlen jelentési struktúraként érvényesülni hagyják, szintén egy újabb fontos lépés volt az elektrótól való eltávolodás útján. De a fekete hatalok nagyrésze mégis másik utat választott. Eddie Fowlkes: „Az elektro a feketéké volt, a house úgyszintén. Aztán jött a rap és eldöntött mindent. Ma az USA-ban ez érvényes: a hiphop a feketéké, a techno a fehéreké."

Elképzelhető, hogy ez a két világ újra közeledjen egymáshoz? Eddie: „Hát, semmi sem lehetetlen. Csak a megfelelő időpontot kell elcsípni, a közönség talán még nem érett meg erre." Juan továbbmegy: „Mostanság mindkét oldalon a közelítés jeleit veszem észre. Itt van ez a triphop dolog, aztán a szúggesztív rap, az absztrakt, szinte technoid hangmintákkal. És a technóban megjelent a dzsungel. Hallottam egy pár teljesen szédült darabot, szövetszerű struktúrákkal és vonásokkal. Például a 4-Hero a Reinforced-nél kiadott "Parallel Universe" című duplaalbumukkal."

Az eseménytelenség és a véletlen művészete Juan Atkins és Derrick May egy jó ideig nem voltak együtt. Félreértések, szélcsend. Aki figyelmesen meghallgatja darabjaikat, ráérez a jellemkülönbségeikre, az nem lepődik meg ettől túlzottan. Atkins mindig egy kitartott, szigorú, merev vonal mellett és inkább visszahúzódva dolgozott. Azaz: Atkins kiragad magának egy darab olyan feltűnésmentes zenét, amelyhez lehetőleg kevés asszociáció tapad. Egy dallam, egy akkordmenet vagy egy ritmusképlet tehát, amitől nem lehet megundorodni, mert már rögtön az elejétől teljesen utálatosnak, banálisnak és unalmasnak tűnik. Am ennek az unalomnak a hosszú árnyékában elszabadul az ördög.

Ezzel szemben May: Zseniális szórakozottságával kapásból feltűnő dallamokat és futamokat teremt elő. Ezek bár nem tetszetősen felépítettek, mégis a tetszeni akarás körül köröznek, folyton incselkednek vele. Amíg Atkins legvadabb futamait javarészt a háttérben tartja, csak lassan bontja ki, vagy csak röviden mutatja fel, addig May büszkén felmutatja az ötletet anélkül, hogy hosszasan fejlesztgetné őket. Atkins egy magában, csendben forrongó vulkán, May pedig Tinguely féle gépeket épít. Mindenesetre minkettő meglepő tud lenni.

1994-ben a detroiti „nagy hármas" Eddie „Flashin'" Fowlkes-szel „nagy négyesfogattá" kibővülve újra összetalálkozott. Együtt készítenek egy rágióprogramot, amelyet szombatonként éjfélkor négy órán át sugároznak Detroitban és környékén. A műsrot Deep Space Radio-nak nevezik el. Juan és Eddie szerkesztik és felügyelik a músort, míg Derrick és Kévin, akik sokkal kevesebbet vannak otthon, tippeket és tanácsokat adnak. Eddie mondja: „Egymást váltva játszunk egy pár kemezt, és vendégekkel beszélgetünk, a félórás mix általában vendég DJ műve, de néha azt is mi magunk csinájluk." Atkins és Fowlkes Angliából megpróbálják a műsor ötletét Európában is elfogadtatni, hiszen Amerikában letörték a szarvukat. „Megkíséreltük a műsoridőt megbosszabbítani. De a rádióadó vezetői helyből kinevettek. "Hát ez talán mégis csak túl sok hatalmat adna a kezetekbe." - mondták. Mert minden a hatalom körül forog."

A detroiti techno lágyabb és agyafúrtabb maradt annál, amit Európa csinált belőle.

Derrick May szavaival: „Minket nem érdekel az, hogy szkrecceléssel és vágásokkal ámítsunk benneteket. Sokkal inkább az, hogy felkészítsünk benneteket a jövőre." Hogy a kilencvenes évek elején miért hallottunk olyan keveset a detroiti úttörőkről? Derrick May erre azt mondja: „Leúltünk, és nézük a kutyákat, hogyan csinájlak ki egymást." Atkins más szavakkal ugyanezt mondja: „Van időnk bőven. Miért ne vegyük takarékra a lángot, és várjunk egy kicsit, amíg a közönség beleszokik a technóba?"

Igaza van, hiszen bőven az idő előtt járt.

A „Neptun" című szám a Model 500 „Sonic Sunset" című lemezén: két szúggesztív mollakkord, mint egy fényeste lakkozott felület. Alatta a visszafogott csobbanások, csuklások, bőfogések garmadája, szédült basszusfutamok, agyabfúródó csipogások, ide-oda szaladgáló kis ördögök, gazdátlan szúlofonok és vokálszerű hangszínyegek. A dolgok felbukkannak és újra alámerülnek más dolgok tengerében. Aki törvényszerűségeket keres, az csak egyet talál: az örökké egyforma felszínét. Minden más struktúra kívonja magát az elemzés lehetősége alól. Uralkodik az eseménytelenség és a véletlent alkotni tudás művészete. Ez pedig idáig az Univerzennek volt kizárólagos joggal fenntartva. Most már a Mester nyugodt keze is megteszi.

Zürich, egy 1994-es augusztusi vasárnapon. A teljesen túltömött Stadionc-csarnokban Marusha szívárványtechnójára dübörög 20 ezer revülőre. Ötven méterrel arrébb - talán kétszáz ember szemei előtt - a keverés magasművészetét cerebrálja Dave Clarke, John Aquaviva, Robert Hood és egy kis tömzsi borostás fekete, sötét bőrdzsekiben, bézbúsapkával a fején egy pihekönnyű, elegánsan dorombolő, de minden pillanatban meglepő, mégis boszorkányosan feltűnésmentes mixet vezet le: Igen Juan Atkinset a techno atyaúristenének nevezték. Ő nem fogadja el ezt a címet, hanem legszívesebben továbbadná egy Bernie Worrell nevű furcsa alaknak, aki pedig nem más, mint George Clinton főfunkmester billentyűse.

A gépek ajándéka, csodálatos az összehasonlítás.

A technó ugyanolyan hatalmas és új, mint amilyen a rock and roll volt az ötvenes évek végén, ez ma már világos. De hol marad a jutalom? Atkins és a társai miért nem gazdagok, mint Elvis? Hol maradnak a fölspécizett, meghosszabbított limuzinok, a fényúzó szállodák, a telefonhívások Hollywoodból és Las Vegasból? Juan Atkins: „Azt mondják, a történelem megismétli önmagát. Vannak megint elegen, akik a technóval megkeresik a magukét. Ezek persze fehérek. Eleinte ez nagyon elkedvetlenített, de ma már beletörődtem, nem zavar. Úgy látszik, ennek így kell lennie." Eddie Fowlkes hozzátesz: „Évekig tartott, míg felfogtam, micsoda rasszista módon megy a játék. Mégis mindennek jó szerencsét kívánok."

Honnan veszik ezt a jámborságot, ezt a beletörődést? Miért nem keseredtek el detroiti jóembereink? Miért nem vágnak vissza? Miért nem támadnak? Nyilván valami más nézőpontból kell ezt megtekinteni. Moby, Marusha, a Scooter és a 2 Unlimited ott vannak a slágerlistákon, de Juan Atkinsnál még egy nagy lemezvég sem kopogtatott. De ez csak a kísérőjelensége annak a szemléletnek, amit az ipar művel a technóval. Csak a zene a fontos. Azt pedig Juan, Derrick, Kevin, Jeff, Eddie, Ilsa, Robert, Dave, Ellen, Richie, John és még páran mások művelik igazán. Ez a fontos, nem pedig az, hogy az összes forrásszalonban ismerjék a teljes nevüket.

Valóban kívánjuk Juan Atkinsnek Las Vegast? Az üzlet szülte sztárság nemcsak, hogy nem praktikus, hanem ma már egyenesen halálos. A győzelem egyre gyilkosabbá válik. Aki győz, és a sztárok előjogait élvező, a fellegekben járó életet él, az az ördög közelében forog, megromlik és tönkremegy. Ezalól egyre kevesebb a kivétel. Ez az általános, de nem tudatos érzékenység az ember halalomvágyának egyáltalán nem jön kapóra. Igzalmas történet. A végén még talán teljesen kicsinájluk magunkat.

A technó már magjában sem öncélú, helyesebben másképpen az. A technó többet tud. Ez a tudás a gépek ajándéka. Egy közvetett önajándék tehát. Az ember és az emberciná lta készülékek egymásratalálása az alkotói lehetőségek megduplázását, ha nem a megsokszorosodását vonta maga után. És ez a megsokszorozódás nemcsak mennyiségi vonatkozásban történt, mint azt a gazdasági élet irányítói szeretnék, és amiért egyébként a technológiafejlesztést annyira forszírozzák. A lehetőségek iménti kibővülése minőségi jellegű, tehát az árral szemben sodródik. Ezt pedig először azok tapasztalták, akik a gépeiket - és magukat - a használati utasítások dogmatikus előírásaitól megszabadítva kezdtek játszani.

Pipilotti Rist, a svájci videóművésznő így fogalmaz: „Kísérleteim során be kellett látnom, hogy a véletlenül keletkező, állítólag torz, szabálytalan, technikailag lehetetlenek tartott képeim mennyire meglepően, frappánsan hasonlítanak a tudatalattimban keletkező képekhez. A tudatalattimat a gép tudatalattijában anyaggá vála viszontlátom."

A technó, az ember és a gép, vagyis embergép. Ez a Kraftwerk óta érvényes. A technót a tág időterek érdeklik, főleg a jövő, de éppúgy, mint a múltrólt. A régi emberiségről van szó, mondaná Nietzsche. A technó elég laza ahhoz, hogy a régit ne kelljen elutasítania. A minőségi ugrás a rocktól a technóig valószínűleg jóval nagyobb, mint a bluestól és a country-tól a rockig. Mégcsak közelről sem tudjuk felbecsülni, hogy ez mind mit is jelent, hogy a technó mit művel velünk, és hogy mit leszünk képesek elérni a technóval.

Juan Atkins óvatosan fogalmaz: „ A zenepiac konzervatívabb, mint valaha. Ennyiféle zene még soha nem volt elérhető. Mégis az emberek mindig csak ugyanazt akarják hallgatni. Ettől eltekintve, ami az új technológiákat illeti, én bizakodó vagyok. Bárkire, aki ezzel az embereket ellenőrzése alá akarja vonni, jut legalább egyvalaki, aki ez ellen lázadni fog. Hogy ettől még mindig romlott a társadalmi berendezkedés, na és aztán? Feleítsd el a rendszert. Csinálj valamit. Egyszerűen több friss ötletre és figyelmes emberre van szükség ahoz, hogy valóban valami új tudjon keletkezni. A rádiótól sokat remélek. Egy újfajta rádió talán össze tudná hozni az embereket. Talán az ember egyszer még időutazásra is képes lesz. De ehhez először meg kellene tanulni itt a földön kijönni egymással. Miért is lenne szabad más bolygókon kóborolnunk, ha csak ellenségeskedést és gyűlöletet vinnénk oda?"

KÜLÖN MENETELNEK, KÖZÖSEN MODULÁLNAK

Az egyik gyökerei a hiphopban keresendők, ő réges régen a hazájában és világszerte is az egyik legnagyobb tiszteletnek örvendő DJ-k egyike, és a Jackpot nevű lemezcímke büszeke tulajdonosa. A másik egy hangstúdióban végzett üzemi gyakorlat során bonyolodott bele a tánczenébe, Jens Lissattal közösen felépítette a No Respect nevű lemezcímkét, aminek aranylemezeivel már rég beboríthatta volna a stúdiója falát. Itt most Oliver Bondzióról és Ramon Zenkerről van szó. Ők képezik a Hardfloort, az elektromos tánczene egyik legsúlyosabb német letéteményesét.

A „TB Resuscitation" és a „Respect" utáni harmadik, „Home Run" című nagylemezük a közelmúltban jelent meg. Kiváló alkalom tehát, hogy a japánbeli megerőltető turnéról visszatérkeztükkor válaszoljanak nekünk is a már harminchatszor hallott kérdésekre.

„Japán!!! Oda szívesen elmennék fölrakni! Ez állt 1993-as utólsó beszélgetésünk során Oliver Bondzio kívánságlistjának legtetején. Az álom valóra vált, és az akkori reményeket is túlszárnyalta az élet. Mi pedig arra voltunk kíváncsiak, hogy a felkelő nap országában mi is olyan izgalmas egyáltalán.

„Amikor 1994-ben először járt unk ott, akkor teljesen lekadtunk. Ez se fogtuk az egészet. Csak Mexikó, vagy Dél-Amerika hasonló, de az az egész légkör, nomeg a high-tech...hihetetlenül lenyűgöző. És persze az emberek mentalitása. Semmi bűnözés, a tisztaság. 1994 óta a techno helyzete nem sokat változott. Talán minden kicsit nagyobb lett, mégsem kommercializálódott. Minden kis klubbokban történik, nem pedig raveken. Persze vannak nagy partik is, de évente talán csak egy-kettő. Azok persze ennek megfelelően hatalmas események. Ami feltűnő, hogy minden nagyon-nagyon tiszta. Akik beindulnak erre a zenére, és értik is, azoknak megy az kábszerek nélkül is. Japánban szinte nincs igazán kemény zene, csak ezek a tellesen minimalista, detroiti stílusú dolgok vannak. A lemezboltokban is hasonló a helyzet, a polcokon szinte csak neves producerek minőségi munkai találhatók. A mi zenei irányzatnkban odaát a Sony a legaktívabb nagy lemezcég. Még a WARP és az R&S termékeit is ők forgalmazzák. Olyan nagy lemezcég ott, amely kizárólag kommersz dolgokkal foglalkozna, nincs is. A Sony ott az egyedüli, aki gyűjteményes kiadványokat jelentet meg. Így aztán ki is válogatják magúnkat a legjobb dolgokat. Például ők adják ki Jeff Mills illetve Takyu Ishino lemezét.

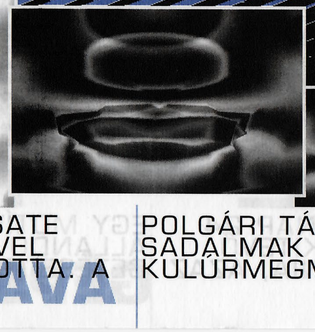
Témaváltás. Eredetileg a Home Run kiadását már az év elejére terveztétek. De hát a kiadási hatádók betartásával is úgy van ez, mint az időjárásjelentéssel. Nem mindig a legmegbízhatóbbak. De hogy a lemez világszerte egy időpontban tudjon megjelenni, az „némi" koordinációs előmunkálatokat igényelt. Mivel Zenker és Bondzio „egyetlen olyan hangzást sem használt fel, ami egy fél év múlva divatjamúlttá válhatna", el kell fogadnunk ezt a magyarázatot. Csupán az a kérdés akkor, hogy vajúl is milyen hangzásokat csaltak elő a gépeikből, és hogy hogyan folytatják tovább.

„Mindenesetre el a 303-tól. Az egész lemezen összesen három számban szólal meg a 303-as, és ott messzíről sem olyan meghatározó, mint a „A TB Újraélesztése" című első nagylemezünkön. A többi számban a 303-ast leginkább háttérhangszerként használtuk. Tehát a hét darab 303-ast felhasználó áriákról már szó sincs. Ezt a „Respect" című lemeznkön már tellesen kihasználtuk. Most inkább más hangzásokkal dolgoztunk, mégis minden hardflooros maradt, csak éppen a 303-asok nélkül. Azonkívül a „Respect" valahol a techno és a house között mozgott, a „Home Run" című lemeznkön négy 140-es tempójú szám hallható, amit valószínúleg már egyetlen house DJ sem fog játszani. Ma minden klubbari szinte csak house-t játszanak, mi pedig hiányolunk a jó techno klubbokat. Vissza akarunk egy kicsit térni a techno felé, de úgy hogy a stílusok még passzoljanak."

Az alkalmanként nagyon srég szettjeiről nevezetes Oliver Bondzio az sem zavarja egyáltalán, ha a tánctéret üresre játsza, ami viszont arra ének következtetni, hogy a stúdióban össze kell szednia magát, nehogy csak eszeveszett baromság legyen az eredmény.

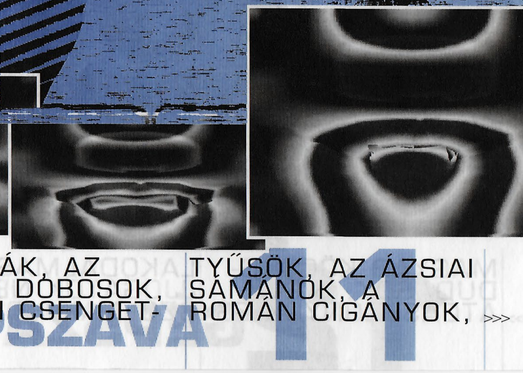

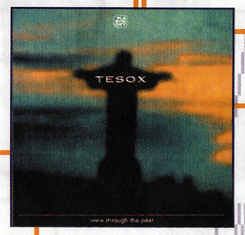

UNDER COVER
MUSIC GROUP MAGYARORSZÁG

PLASTIC CITY

Ez a címke a progresszív clubzenére összpontosít. Rövid időn belül kiváló nemzetközi hírnévre tett szert. A Plastic City minden egye saját kiadványát számtalan külföldi kis és jónéhány nagy cég is átvette. (Tribal America, PWL, Decostruction, stb.)

Suburbia

A képzeletbeli Plastic City elővárosa. A Plastic City művészei itt élik ki housezenei kísérletezőhajlamaikat.

Legfontosabb művészei:

AWeX

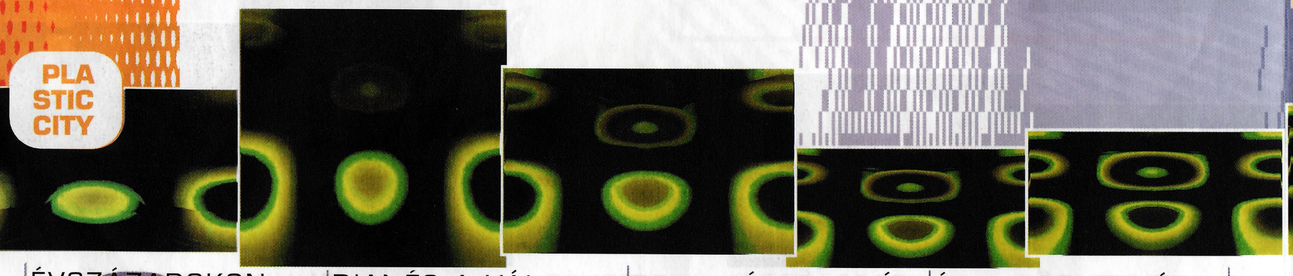
DJ Tom és Thorsten Adler, akiket ismerhetünk még a Microbots (Sony), Arpeggiators (Harthouse), vagy a DJ Tom & Norman projektekből. A Plastic City számára készített első felvételük, az „It´s our Future" című számuk hamarosan hatalmas klubsikerré vált és a tavalyi Love Parade himnusza lett, ezt aztán világszerte számtalan gyűjteményes kiadásra való átvétel követte. Első nagylemezüket és az egész világra szóló terjesztési jogait a hatalmas MCA biztosította magának már jóval a lemez felvételeinek megkezdése előtt.

TESOX

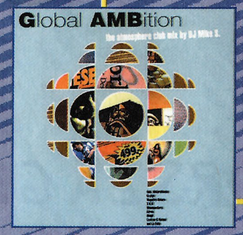
(Andreas Horwath/ Tilmann Bussler)
Az első maxilemezüket már a megjelenés hetében elkapkodták. Néhány maxi és egy nagylemez után őket tartja a nemzetközi szaksajtó a Hardfloor esetleges örököseinek.
Zenéjük a Roland TB 303-ast központi szerphez juttató funky acid.

Terry Lee BROWN Jr.

A név maga program. Az Impact State és a Bad House Music című maxik után az idén nyáron kiadott Brother for Real című első nagylemeze világszerte figyelemre méltó sikert aratott.
Lemezei hangvétele miatt mindenki fekete house DJ-producernek tartja, pedig Terry Lee Brown Junior nem más, mint a 25 éves darmstadti Norman Feller a néhai DJ Tom & Normanból. Zeneiségé, ütése és keverési technikája miatt a DJ-k DJ-jének tartják.

Global AMBition

TIME UNLIMITED

Az anyaceg, az Under Cover Music legelső címkéje volt. Már több, mint ötven kiadvány jelent meg itt. Ez az UD kereskedelmileg legsikeresebb címkéje. Bár a stílusa tipikus német acid és trance, mégis az itt megjelenteto művészek nem csupán németek.

Legfontosabb művészei:

NOSTRUM (Bernd Augustinski) nagyon gyorsan az egyik legfontosabb TIME UNLIMITED művésszé fejlődte ki magát. Csupán tavaly négy EP-t adott ki. Legnagyobb sikere a „Brainchild". Második nagylemeze 1996. május-ában jelent meg.

APEX (Aaron Wilson) nevéhez fűződik a két legsikeresebb Time Unlimited EP. Számos felvételét átvették külföldi kiadók is. Az első nagylemeze megjelenés előtt áll.

ROUGHAGE (Andreas Kettenbach) A techno születésénél is ott volt már. Olaszországban és Spanyolországban nagyon sikeres.

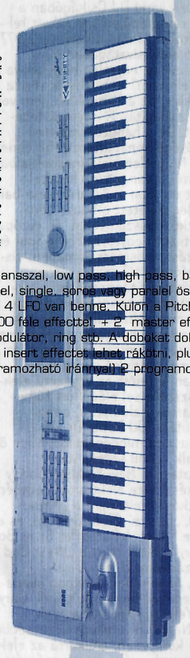
GLOBAL AMBITION

eredetileg angol címkeként jött „kiváncsiak" Németországból. A kísérletező, részben ütemtelen, részben acidtól roskadozó igényes trance a leg jellemzőbb leírás az itt megjelenő lemezekre. Nem tartott sokáig, míg egy olyan művész projektközösség csoportosult a Global Ambition köré, mint a MikeroBenics (azaz a budapesti Levabarikádon már föllépett) DJ Mike Schmitz és Ben Elvis Mettin - korábban a legendás Harthouse címkén adtak ki), vagy az S & H (Jürgen Driessen - Pergon), a Negative Return I (Michael Kohlbecker - Eternal Basement), Mogli (aki a Touchén Booka Shade, a Harthouse-nál Synesthasia, a Plastic Cityné Splat Graphics, a NOOM-nál Troon néven is kiadt, valamint La Folie (Andrew Woodu, Chris Liebing és Nathalie DeBorah, a most felújuló Soap lemezcímkéről) 1996-ban csatlakozott hozzájuk a Kaylin művésznevű zeneszerző és énekesnő. Első (C.J. Bolland által keverti max ihának sikere nyomán az észre tervezett megjelenésű „Vampire State Building" című nagylemezét már most nagy sajtó és MTV érdeklődés várja.

UNDER COVER
MUSIC GROUP MAGYARORSZÁG

KORG

TRINITY
MUSIC WORKSTATION DRS

Az alapgép: 61 billentyűs, dinamikus, aftertouchos. Touch View (képernyőről érintéssel kezelhető) programozás. 32 hang poly,16 multi, 80.000 hangos sequencer, 20 song. 256 program, 256 kombináció. Minden program átírható és tárolható. DD és HD lemezt is kezel 12 programozható dobkészlet (tune,decay,pan,send1, send 2, insert fx, stb.)
Osc Bank: PCM alapú szintézis, 48 Khz-en vett mintákkal. Tömörítve is 24 Mb, hát még anélkül. 32 oszci, 375 PCM minta + 258 dob minta.(Amerikai fejlesztésű hangszer sok analóg mintával pl:Jupiter, OB, Moog 3c, Tr 909, Prophet.) Hangszínenként 2 Oszci külön Pitch mód, filterek és Amp.
Érdekességek: a pitch modulációnál a bander 16 féle felosztással használható pl:folyamatos 1/8,1/4,1/2... külön felfelé hajlításkor, és külön lefelé.
LFO:19 (!) hullámforma, ebből 6 RND és1 gitár vibrátó.
Filter Bank: oszcinként 2 négyállású filter resonansszal, low pass, high-pass, band pass és band reject. Egyszerre használható egy low pass és egy high pass filter tetszőleges paraméterekkel, single, soros vagy paralel összefűzésben (a resonanszt a cutoff-től függetlenül lehet vezérelni). Összesen 6 Env generátor (A,D,B,S,S,R) és 4 LFO van benne. Külön a Pitch modulációhoz, Filterhez és Amp-hoz.
Effect Rendszer: 8 insert effect grouppokkal 100 féle effecttel + 2 master effect 14 féle téreffecttel. Tehát 10 db fx proc! Köztük: G1 torzító proc, G4 Rotari Sp szimulátor, talking modulátor, ring stb. A dobokat dobmintánként lehet a két master Fx-re keverni, vagy a kijelölt insert fx-re küldeni. Kipróbáltuk, max 4db stereo insert effectet lehet ráküldni, plussz a 2 master fx!
Külső kezelő szervek: 4 irányú joystick (3 programozható irránnyal) 2 programozható kapcsoló, 3 pedál, 1 Ribbon controller (nyomásra is érzékeny).

A hangszer folyamatos fejlesztés alatt áll. Egy-egy updata-töl rendszerében is ujjászülethet a gép. Az alaptípus is bővíthető, valamennyi opcióval.
Opciók: Solo synth board - a Trinitybe beleépíthető a Prophecy ,nyilván kevesebb külső tekerentyűvel.
Flash ROM - 8Mb memória Akai sampler minták tárolására (egyenlőre csak Akai,de ez is a fejlesztéstől függ.) Kikapcsoláskor nem törlődik! Ez az opció bővíti még a hangszíntárat is, mégpedig a duplájára. (Tehát 512 prg, 512 comb és 128 solo synth)
HDR - 4 sávos hard disc recorder digitális ki és be menettel,automata belső keverővel és effektezési lehetőséggel.
SCSI - csatlakozás külső CD ROM playerhez, vincsihez.
Digital I/F - ADAT kompatibilis stúdiókban használt rendszerekhez

SPICELAB Kísérletező, jövőkutató ambient-trance Oliver Lieb híres hanglaboatóriumából. Aki szerti a Tangerine Dreamet, a Pink Floydot és Jean-Michel Jarrét, az nem fog csalódni. Sőt: meg fog lepődni, hogy mégis van tovább.

FIRST STEP INTO PHUTURE Az első válogatás DJ Tom és barátainak közös munkáiból. Egyszerűen jó partizene, amit Toja, Watchman, Lectric Cargo, Caterpillar és a többiek készítettek. Gyönyörű borító.

WAX REMIX Phuture Wax rajongók, készüljetek fel arra, hogy elhomályosul a fületek ezektől az remixektől: Watchman, Timewriter, AWeX, Wave captain, stb.

LECTRIC CARGO Az acidtrancetől a acidhouseig tart az utazás. Mély ritmusok középtempóban. Tip: Sonic Ride (Ian Pooley remix). Koproducer: Norman Feller (Terry Lee Brown Jr.)

TOM WAX PRESENTS FRIENDS IN MUSIC
DJ Tom a német technóvilág egyik legsokoldalúbb és legnépszerűbb producere és zenésze, többek között az AWeX tagja. Jelszava: „Zene, öröm és jóbarátok." Ezen a saját címkéjére készült válogatáson legjobb barátainak olyan felvételeiből szemezget, mint Tales of Mistery (DJ Tom + Norman), Iwon't stop (Toja), Pumpin' Waves (Dynamic Maniax).

SCIENCE FICTION JAZZ A hallgatós zene gyöngyszemei az ambient jungletől a triphopig. Nightamres on Wax, LTJ Bukem, Solar Quest, Vanessa Dau, Plaid, Incognito. A svájci független-kísérletező Coleur 3 rádióadóval együttműködésben készült válogatás kellemes estékre otthon, hajnalban autóban, táncparketten, vagy ágyban.

ECLIPSE A NOOM Records angliai leányvállalatának első önnálló címkeválogatása. Nem azonos a Dark Side of the NOOM című németországi válogatással.

COMMANDER TOM Az elmúlt év egyik legnagyobb hardtrance klubbsikere vadonatúj verzióban. A remixeket készítették: Yves de Ruyter (Bonzai Records) és Commander Tom.

Forgalmazza az UNDER COVER MAGYARORSZÁG
Terjeszti az INTERGROOVE MAGYARORSZÁG
Kapható a
VIOLIN 2000
VIOLIN 2000 Zenestúdióban
1094 Budapest, Ferenc krt. 19-21.
és hamarosan a VIOLIN 2000 terjesztőhálózatának üzleteiben.

INTERGROOVE Germany
Adolf-Damaschke-Str. 10
D-65824 Schwalbach/Ts.
Fax: 0049/6196.889.327

MIRKO SAUER

MIRKO SAUER AZ AZ ERFURTI DJ, AKI AZ ELSÔK KÖZÖTT JÖTT HAZÁNKBA, HOGY MEGMUTASSA A MAGYAR KÖZÖNSÉGNEK A TECHNÓHOUSE SZELLEMISÉGÉT, TERJESSZE A ZENE GYÖNYÖRÉT AHELYETT, HOGY EURÓPAI NAGY RAVEK MÉG NAGYOBB GÁZSIJÚ MEGHÍVÁSAIT ELFOGADNÁ, INKÁBB A LOVEBARIKÁD PARTIJAIRA JÁR IDE LASSAN MÁR HÁROM ÉVE.

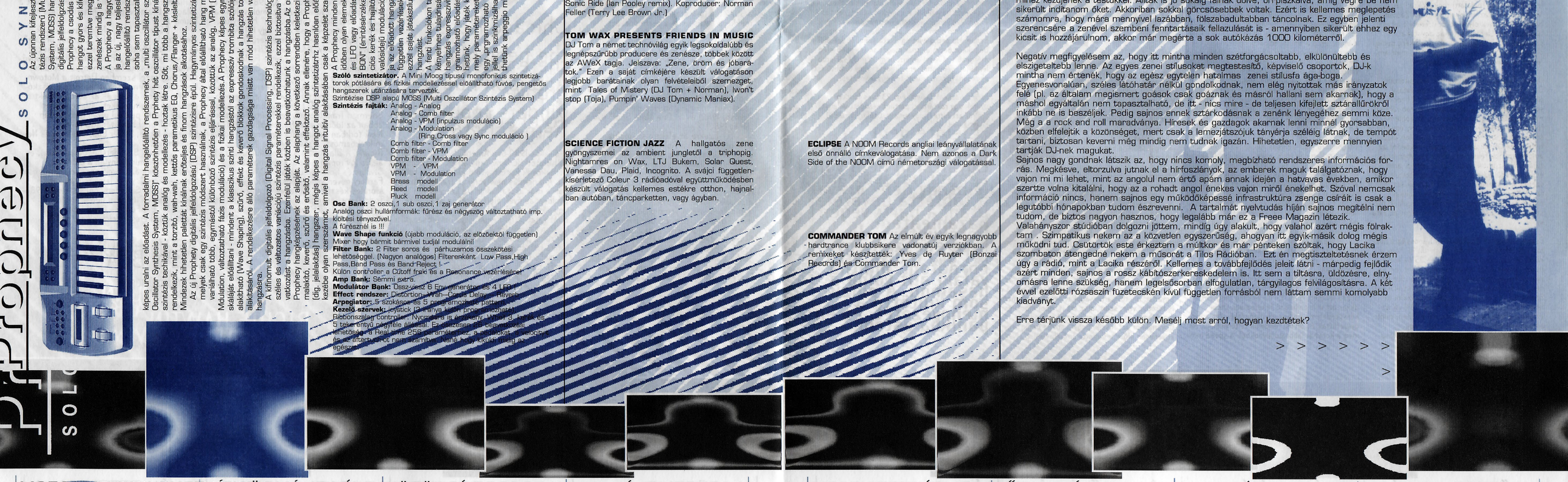

Az utóbbi három évben már vagy tizedszer jársz Magyarországon. Mi vonz ide?
Valóban szívesen jövök minden alkalommal újra el Budapestre, mert itt a sarkon olyan finom sóskafőzeléket lehet kapni. Magyarország az egyik leghihetetlenebb hely nemcsak Európában, de talán az egész világon is. A sarki cukrászdában ki van téve egy áthúzott gőzölgő kávéscsésze képe, ami azt jelenti, hogy kávé nincs. Itt az van, ami nincs. Szóval nagyon érdekes ország. A helyzet utóbbi évekbeli teljes bekeményedése ellenére kivételesen szereteremeltó emberekkel találkoztam lépten-nyomon. Visszatéréseim egyik kiváltó oka, hogy évekkel ezelőtt egy véletlen során megismerkedtem Erfurtban Bernáthy Sándor - akkor még - festőművésszel és Zsiga fiával, akikkel azóta a budapesti egyedülálló rendszerű kis stúdiójukban számos alkalommal együtt dolgoztunk közös lemezfelvételeken. Most is emmiatt vagyok itt, nomeg azért, hogy részt vegyek a Sziget Fesztivál keretén belül rendezett Lovebarikádon, ha már annak idején a második Lovebarikádon is ott voltam a Blue Boxban 94-ben. Időről időre visszatérve érdekes dolog a város, az emberek változásait figyelemmel követni. Lerozzantsága és romlottsága ellenére - vagy talán éppen azért Budapest az egyik legéleterősebb város, amit ismerek. Talán még Berlin akkora vitalitású, de ott sokkal könnyebb, hisz van pénz, és működik minden. Itt meg talán az a baj, hogy sok minden nem tud, vagy nem akar működni.
A technó milyen pozitív és esetleg negatív változásait figyelted meg ?
Mindenképpen pozitív fejlemény, hogy a közönség a kezdetekhez képest sokkal jobban tudja a mi zenénket befogadni. Ez egyértelműen meglátszik a táncukon is. Amikor először voltam az FMK-ban, akkor még bizony nem nagyon tudták, mihez kedjenek a zenével és főleg, hogy mihez kezdjenek a testükkel. Álltak is jó sokáig falnak dőlve, ormpiszkálva, amíg végre be nem sikerült indítanom őket. Akkoriban sokkal görcsösebbek voltak. Ezért is kellemes meglepetés számomra, hogy mára mennyivel lazábban, fölszabadultabban táncolnak. Ez egyben jelenti szerencsére a zenével szembeni fenntartásaik fellazulását is - amennyiben sikerült ehhez egy kicsit is hozzájárulnom, akkor már megérte a sok autókázás 1000 kilométerről.

Negatív megfigyelésem az, hogy itt mintha minden szétforgácsoltabb, elkülönültebb és elszigeteltebb lenne. Az egyes zenei stílusokat megtestesítő, képviselő csoportok, DJ-k mintha nem értenék, hogy az egész egyetlen hatalmas zenei stílusfa ága-boga. Egyenesvonalúan, széles látóhatár nélkül gondolkodnak, nem elég nyitottak más irányzatok felé (pl. az általam megismert goások csak goáznak és másról hallani sem akarnak), hogy a máshol egyáltalán nem tapasztalható, de itt - nincs mire - de teljesen kifejlett sztárallűrökről inkább ne is beszéljek. Pedig sajnos ennek sztárkodásnak a zenénk lényegéhez semmi köze. Még a rock and roll maradványa. Hiresek és gazdagok akarnak lenni minnél gyorsabban, közben elfeledik a közönséget, mert csak a lemezjátszójuk tányérja széléig látnak, de tempót tartani, biztosan keverni még mindig nem tudnak igazán. Hihetetlen, egyszerre mennyien tartják DJ-nek magukat.
Sajnos nagy gondnak látszik az, hogy nincs komoly, megbízható rendszeres információs forrás. Megkésve, eltorzulva jutnak el a hírfoszlányok, az emberek maguk találgatóznak, hogy vajon mi mi lehet, mint az angolul nem értő apám annak idején a hatvavas években, amikor szertte volna kitalálni, hogy az a rohadt angol énekes vajon miről énekelhet. Szóval nemcsak információ nincs, hanem sajnos egy működőképessé infrastruktúra zsenge csíráit is csak a legutóbbi hónapokban tudom észrevenni. A tartalmát nyelvtudás híján sajnos megítélni nem tudom, de biztos nagyon hasznos, hogy legalább már ez a Freee Magazin létezik.
Valahányszor stúdióban dolgozni jöttem, mindíg úgy alakult, hogy valahol azért mégis fölraktam . Szimpatikus nekem az a közvetlen egyszerűség, ahogyan itt egyik-másik dolog mégis működni tud. Csütörtök este érkeztem a múltkor és már pénteken szóltak, hogy Lacika szombaton átengedné nekem a műsorát a Tilos Rádióban. Ezt én megtiszteltetésnek érzem úgy a rádió, mint a Lacika részéről. Kellemes a továbbfejlődés jeleit látni - márpedig fejlődik azért minden, sajnos a rossz kábítószerkereskedelem is. Itt sem a tiltásra, üldözésre, elnyomásra lenne szükség, hanem legelsősorban elfogulatlan, tárgyilagos felvilágosításra. A két évvel ezelőtti rózsaszín füzetecskén kívül független forrásból nem láttam semmi komolyabb kladványt.

Erre térjünk vissza később külön. Mesélj most arról, hogyan kezdtétek?

> > > > > > >

Maga építette otthoni stúdiójában a klasszikus harmóniákat elektromos hangzásokkal elegyítette. A bombasztikusnak tűnő eredmény mégis széles tömegeket ért el: az „Oxygéne" csak a megjelenése évében világszerte 8 millió példányban kelt el.

Münchenben ugyanekkor kezdődött Donna Summer és az egykori slágergyáros Giorgo Moroder együttműködése. Moroder mindent az elektronikára tett fel. Sikerei (Ifeel love, Donna Summer, 1977) The Chase (a „Midnight Express" filmzenéje 1978-ból) és az E-MC2 (Moroder szóló a Kraftwerkkel közösen egy egyéni ízzonal felismerhető elektromos hangzással rendelkeztek.

Vangelis, az Angliába kívánkozott görög zenész az Aphroditès Child-dal és a Demis Roussos-szal közös együttműködés után 1974-től saját hangstúdiójában egyedül dolgozott, és elektromos, gyakran giccses hangzásvilágával, főleg filmzenéi révén világhírnévre tett szert („Charriots of Fire", „Blade Runner", „1492 The Conquest")

A hetvenes éveket mégis a bunk határozta meg leginkább. Hosszú időre most nyúzsítettek utóljára dühösen a gitárok. „Nincs jövő" - ez volt a generáció jelszava. A világhatalmak fegyverkezési hajszája, a konzervatív értékekhez való visszatérés és a gazdasági modernizáció jelemzte azt a korszakot. A hatvanas évekből fennmaradt utólsó utópiákat lehengerelték. A hyolcvanas évek elejének rövid lázadását leváltotta a fogyasztás boldogságába, mint megváltásba vetett hit. A technológiának a legrövidebb időn belül sikerült Ádám & Évától az Edison & Bell-ig, az ENIAC 2-től az Apple 2-ig való ugrást véghezvinnie. Csillagháboru a világűrben és a képernyőkön: az elektronika mindenki kedvencévé vált, így a nyolcvanban is. „Mindenkinek komputer kellene, bár még senki sem tudja, miért" énekelte a Der Plan a „Táncold a gumitvisztet" c. számában. Számos zenekar (ma új hullám, új romantikus, szinti- vagy elektropop stílusnévvel kategorizálva) gúnyolta tulzott, sápadt arcfestékkel, androginitással és olcsó elektromos zenével a korszellemet - és mentek vele kéz a kézben. Hiszen a tőzsdei árfolyamokkal, a telekárakkal és a mestersséges bolygókkal együtt emelkedtek az elektromos zene eladási mutatói is. Ui. sosem sejtett magasságokba.

A pop-rengés epicentruma a thatcherizmustól sanyargatott Angliában volt. Talán ezért tudott pont itt feljönni ez a zene, amely a varázsát a gicces és a romantika, a jövőbe vetett bizakodás és a világfáidalmas nihilizmus ötvözetéből nyeri. Midge Ure, aki az Ultravox, és a Visage együttes („Fade to grey") tagja volt, készítette 1980-ban a bombasztikus „Vienna" című számot. A Human League 1981-ben, a kissé jámbor „Being boiled" után azt kérdezte: „Don't you want me?" és ezzel világsikert ért el. Charles és Diana kimondták az akkor öröknek tűnő igent, a Soft Cell Marc Almonddal a „Tainted love" mulandóságát magasztalták széles vásznon éppúgy, mint az OMD („Enola Gay", „Joan of Arc"). Az illúziók a TV-n játszották: „Are Friends Electric?" (Gary Numan, 1979).

A néhai punkhősök is, mint Pete Shelley a Buzzcocks-ból gépeket kezdtek molesztálni („XL-1"). A Joy Division romjain feltámadó New Order is keverte „az anarchiát a pompával, a gitárokat csillogással, drogokat és álmokat, háborút és békét, múltat és jövőt. Ami aztán meg is hozta nekik a sikert. A „Blue Monday" című számuk mind a mai napig a világon az egyik legnagyobb példányszámban eladott maxilemez.

Az elektromos popzene egy további fontos bölcsője a Mute Records, a nyolcvanas évek legsikeresebb független (independent) lemezcége, a Depeche Mode, Fad Gadget azaz Frank Tovey, a Nitzer Ebb és a Laibach otthona. Ma sikeres technoproducerek, például a Moby, vagy a Plastikman a Mute egy tánczenével foglalkozó alvállalatánál, a Nova Mute-nél jelent meg. A Mute-ot 1978-ban Daniel Miller alapította, aki a The Normal néven jelentette meg a „Warm Leatherette" című számot, ami később Grace Jones feldolgozásában vált kultikus jerlentőségű sikerré. Miller Angliában az elsők között használta a Synclaviert, és vett fel Silicon Teens név alatt szintetizátorokon játszva egy csomó régi rock and roll klasszikust. Basildonban, egy angol kisvárosban ezt a „Music for Parties" című lemezt hallgatva gondolta négy fiatal srác: „ilyet mi is tudunk", és kopogtattak a Mute-nál. Ezek a srácok együttesüknek a Depeche Mode nevet választották. Sikereik, mint az „I Just Can't Get Enough" (1981), „See Yoe" (1982), „People Are People" (1984) és a „Personal Jesus" (1989) a világ legsikeresebb szintetizátoregyüttesévé tette őket. A Depeche Mode-dal a szintetizátorpop meghódította a stadionokat, és mint ezt egy nagylemezcímük („Music for the Masses") is illusztrálja, a szintipop tömegzenévé vált. Egykori tagjuk, Vince Clarke, aki ma az Erasure együttesben aktív, az első Depeche Mode nagylemez kiadása után 1981-ben kivált az együttesből és Alison Moyet énekesnővel megalapította a Yazoo-t. Két évvel és két nagylemezzel („Upstairs at Eric" és „You And Me Both") később már ez a projekt is a múlté. Mégis a világ talán a két leggyönyörűbb szintipop dallal vált gazdagabbá: „Only You" és „Don't Go".

Az Amerikai Egyesült Államokban a Devo és a Residents már a hetvenes években következetesen elktromos zenével foglalkozott. Laurie Anderson multimediaművésznő előadásaiban és kompozícióiban ironikus szemszögből foglalkozott a fejlődéssel, és 1981-ben az „O, Superman" című számával vezette az amerikai és az angol sikerlistát. A szinitpop további jeles képviselői közé tartozott az Art of Noise (akik Russolo említett kiáltványa nyomán nevezték magukat így), vagy a japán Yellow Magic Orchestra, melynek billentyúse, a sokoldalú Ryuichi Sakamoto később szólóban, illetve filmzeneszerzőként és filmszínészként vált sikeressé.

A nyolcvanas évek egyik legfontosabb elektromos együttese mégis Svájcból származik. A Yello-t Boris Blank, a villanyszerelőből lett hangbarkácsoló, az 1982-ben kivált Carlos Peron, és az életművész Dieter Meier alapította. Első. „Solid Pleasure" című lemezük a Residents együttes lemezcímkéjén, a Ralph-on jelent meg 1980-ban. Ezen a lemezen volt a „Bostich" című sikerszámuk. Egy évvel később a „Claro Que Si" következett. A Yello Dieter Meier karizmatikus énekbeszédjéből és Boris Blank kifogyhatatlan zenei ötleteiből él. Blank úgy tud bánni a stúdióval, mint hangszerrel, mint rajta kívül talán senki más. Mesterséges és természetes hang- illetve zörejfoszlányokat kever össze elektromos hangzásokkal.

Háttérzeneként felhasznált darabjaik a tv-adóknál a mai napig töretlen kedveltségnek örvendenek. A „The Race" (1988) minden sportadás szerves része. A Yello technóra gyakorlott hatását bizonyítja a „Kezek a Yellon" („Hands on Yello") című 1995-ben kiadott projektlemez, amely a Westbamhez és Carl Craighez hasonló neves technoproducereket egyesített, hogy azok újraértelmezzék a Yello munkásságát.

A német zenei élet 1980-ban robbant, amikor a Német Uj Hullám („Neue Deutsche Welle", vagyis az NDW) termékei elárasztottak mindent. Az NDW fontos ismertetőjele a kellemes, triviálisan egyszerű dallamok és minimális dalszerkezetek használata volt. Valamint az, hogy a hangzást a szintetizátorok és a dobgépek alkalmazása határozta meg. Szövegeik vidám viccessége, a német nyelvhez való gyakran anarchikus viszonyuk mentette fel őket a slágerhajszolás gyanúja alól. A csinálj magad dilettantizmusa volt a meghatározó. A lényeg az öröm, a vidámság volt. Az NDW gyújtófogalmát a legkülönfélébb felfogású és képességű projekre és együttesre alkalmazták. Voltak köztük sikeresek, némelyikük ragyogó tehetség volt, de valamelyik mindegyikre ráillett. Sokan olyan gyorsan tűntek el, amilyen gyorsan jöttek. (Ki emlékszik ma még a Geisterfahrer-re, vagy a Dr. Koch Ventilator-ra?) Nena és a Trio viszont világszerte beírta nevét a sikerlisták történelemkönyvébe. Mégis azok a lemezek, amelyek a mai napig nem vesztettek kisugárzásukból, a Palais Schaumburgtól, illetve az Aka-Tak címkén megjelent zseniális Der Plan-tól („Geri Reig", „Normalette Surprise") származnak. Ebben a vonatkozásban a Pyrolator, vagy Gabie Delgado és Robert Görl projektjét, a DAF-ot (Deutsch Amerikanische Freundschaft, azaz Német-Amerikai Barátság) semmiképp nem szabad elfeledtenünk. A DAF szúk bőrruházkban pózolt és skandálta, hogy minden jó („Alles ist gut", 1981), illetve, hogy táncold a Mussolinit („Tanz den Mussolini"). Zenéjük teljes egészében elektromos volt. „Mi többet izzadtunk. A Kraftwerk steril volt, mi jóval inkább testzenét csináltunk, testmozgásra." (Frontpage 1993 okt.)

Industrial/EBM
avagy elektronikus
testZene - EIZ
for industrial music
for industrial
people
Monte
Cazzazza

Röviddel a punk angliai berobbanása után fejlődött ki az industrial, egy zene, amely az ipari és környezeti zajokat, zörejeket elektromos segédeszközökkel dolgozta fel. A táncolhatóságnak annak idején még nem tulajdonítottak nagy jelentőséget. Sokkal inkább az akkori ritmus- és dallamsémák szétzúzása volt a fontos. 1978-tól a Throbbing Gristle és a Cabaret Voltaire hallat magáról egyre többet a (akik nevüket egy 1916-ban Zürichben alapított dadaista csoporttól kölcsönözték). A Cabaret Voltaire egyik tagja, Richark H. Kirk mára a teljesen integrálódott nemzetközi technóavantgárdba. A Throbbing Gristle saját, Industrial Records nevű címkéjén 1979-ben adta ki a „D.o.A. - The Third & Final Report" és a „20 Jazz Funk Greats" című stílusmeghatározó lemezeit. Ez az a londoni együttes, melynek tagjai (Genesis P. Orridge - később Psychic TV, Peter Christopherson - később Coil, Chris Carter és Cosey - később Chris & Cosey) szóló lemezeiken már a nyolcvanas évek elején acidszerű darabokat adtak ki, és ezzel világszerte nagy hatást gyakoroltak a többi ipari zenében nyomuló együttesre, mint pl. az SPK-ra és a Severed Heads-re Ausztráliában, a Skinny Puppy-ra Kanadában, a Test Department-re Angliában és a Ministry-re Amerikában. A legradikálisabb mégis az Einstürzende Neubauten volt Berlinből, akik apokaliptikus hangfestményeik létrehozására az ipari társadalom romjait és hulladékait használták fel. A Neubauten aztán az ipari zenétől lassan eltávolodott és az1983-ban kiadott „Strategie gegen Architekture" egy teljesen egyéni stílust fejlesztett ki.

A Cabaret Voltaire (tagjai: Chris Watson, Stephen Malinder és Richard H. Kirk) a sheffieldi egyetemen végzős hallgatóként már 1973-ban kísérletezték egy VCS-3-as szintetizátorral és egy Studer Revox stúdiómagnóval. Első lemezük 1978-ban jelent meg „Extended Play" címmel, amit majd a „Mix Up" (1979), a „Voice of America (1980) és a „Crackdown" (1983) követett. A Cabaret Voltaire az évek múltával egyre táncolhatóbbá vált. Érdeklődésük kezdett a fekete tánczene felé fordulni. 1981-ben az „egyetlen és igazi" J.B.-nek rótták le hódolatukat „James Brown" című kislemezükkel. 1990-ben a híres house producerrel, Marshall Jefersonnal készítettek egy nagylemezt „Groovy, Laidback and Nasty" címmel. Ugyanebben az évben adta ki Richard H. Kirk DJ Parrot-tal a Sweet Exorcist projektnév alatt a „Test One" című maxit, amely egyúttal a WARP, az úttörő jelentőségű sheffield techno lemezcímke egyik legelső kiadványa volt.

Az ipari, azaz industrial zene Belgiumban fejlődött tovább elektromos testzenévé. (Electronic Body Music - EBM) Ezt a stílusirányzatot leginkább a brüsszeli Front 242 együttes neve fémjelzi. Danile Bressanut, Patrick Codenys, Jean-Luc de Meyer és Richard 23 1981-ben adta ki első kislemezét „Body to Body" címmel. A paramilitaristaként fellépő együttes 1985-ös „Politics of Pressure" („Az elnyomás politikája") című lemezéről a „Funkahdafi" való di EBM klasszikussá vált. Ezt követték a „No Comment" (1985) és az „Official Version" (1987) című nagylemezek. A stílisztikailag nagyon hasonló úton járó angol Nitzer Ebb a „Join In The Chant"-hez hasonló sikerekkel hallatott magáról.

A legtöbb mai technoproducert erősen befolyásolta az EBM, mielőtt ezek a techno/housera áttértek volna. Így például Sven Väth a „Techno Club"-ban a nyolcvanas évek közepén EBM-et és industrial rakott fel. Ez a klub a frankfurti repülőtér alagsorában levő „Dorian Gray" nevű diszkó része volt, amit 1984 óta a frankfurti EBM atyisten, Talla 2XLC vezetett. A „Frontpage" Magazin eredetileg a „Techno Club" házi újságának indult, és eleinte szinte kizárólag ipari zenével, és EBM-mel foglalkozott, mielőtt fokozatosan át nem állt teljesen a techno/housera.

A kilencvenes években leginkább Amerikában sikerült az industrialnak a föld alól a slágerlisták élére bevonulnia. Úttörő volt az úttörője a csikágói Wax Traxl címke, amelyik a rock and roll őshazájában olyan amerikai együtteseknek, mit a Ministry, Revolting Cocks, és My Life With The Thrill Kill Cult és európai formációknak, mint a Front 242, A Split Second, Clock DVA és Meat Beat Manifesto kínált közös plattformot.

A Nine Inch Nails, vagy a Ministry kiadványai rendszeresen az amerikai sikerlista első 10 helyére kerülnek, és koncertjeik stadionokat töltenek meg.

Felkeltem, és leültem vagy tíz percre. A szemem furcsán kezdett járni.

Alagút vízióm volt, a szívverésem lelassult közben a normális majd felére, majd újra fölpörgött, az testem egyik fele elzsibbadt és kezdtem teljesen elkábulni. Megpróbáltam még mentőt hívni, de már nem tudtam magam telefonon megértetni. Szerencsére a lakótársam észrevette, hogy valami baj van. Ekkorra már teljesen indulófélben voltam. Meg voltam róla győződve, hogy most aztán bekrampecolok. A mentő megérkezett, már majdnem teljesen öntudatomon kívül voltam, mikor bevittek az intenzívre, ahol sok vizet itattak velem, és rákapcsoltak egy EKG-gépre. A pulzusom még mindig túl magas volt, így hát még jó néhány óráig ott tartottak megfigyelés alatt. Azt mondták, hogy amphetamin túladagolásom van, és a szívem ettől lett tchycardikus (túl gyors), a vérnyomásom pedig túl magas, amitől aztán félelmi, sőt pánikállapotok álltak elő. Késő délután hazaengedtek. Alapjában véve normálisan éreztem magam, de a következő öt napban nem tudtam aludni szinte semmit. Teljesen berezeltem. Ez a horrorélmény elég erős volt ahhoz, hogy fel tudjak hagyni mindenféle tablettázással."

Szóval a srác átment némi nehézségen a lendítő miatt. Egy vacak tabletta, és oda jutott, hogy nem tudott beszélni, és az intenzíven kötött ki. Kibasztott szar helyzet. De ezeket kockáztatod, és még ennél is többet minden alkalommal, amikor elszívsz egy fáklyát, minden alkalommal, mikor benyakalsz egy extasyt, vagy speedet. És te viszed el a balhét. Az emberek tudják mindezt. A kockázat talán még fokozza is kicsit a dolog izgalmasságát. Alig hal meg valaki az extasytől, de az összes újság rögtön tele van vele. De soha nem olvasod, hogy valaki a lendítőtől múlt volna ki. Mégis, mekkora ennek a valószínűsége? A legújabb, megbízható adatok Angliából származnak, és 1991-1992-ből állnak rendelkezésünkre. Ebben a két évben 49-en haltak meg a speedtől. Az extasy okozta évenkénti halálesetek átlagos száma ezzel szemben kileno. Azért, mert az újságok nem írnak róla, ez nem jelenti azt, hogy ilyen nem létezik.

Ez a dolog közvetlen gyakorlati oldala, amivel szembe kell nézni, ha egy éjszaka benyakalsz vagy szippantasz egy bombacsomagot, vagy tablettát. De a speednek van egy másik romboló velejárója. Dr. Shanahan a „járkáló sérülteknek" nevezi őket. Ezalatt pedig a azokat érti, akik a speed tartós fogyasztásának következtében maradandó pszichológiai károsodásaokat szenvedenek.

„Az amphetaminkok tartós használatának másik fő gondja az ezáltal okozott pszichózis." - mondja. „Mert a speed rendszeres használata paranoiás kényszerképzeteket válthat ki. Kialakulhat a felfogó- és a belátóképesség leépülése, az illető képtelenné válik a valóságos helyzet és a kényszerképzetek egymástól való elkülönítésére. Bár helytelen lenne azt állítani, hogy a speed skizofréniát okozhat, azt kell mondjam, hogy mindenféleképpen és egyértelműen fokozza az erre való hajlamot. Illetve, az amphetaminok használata kifejlesztheti bárminemű lelki betegséget, vagy súlyosbíthatja azt. Komoly pszichológiai zavarokat tud okozni. Agresszívvé tehet, hallási és láátási hallucinációkat okoz, amiket a paranoia miatt az illető nem tud a valóságtól megkülönböztetni, és a képzelgéseiben kezd hinni. Emmiatt fordulnak elő olyan esetek, hogy a speed használók látszólagos ok nélkül nekitámadnak vádidegen embereknek, még esetleg meg is ölik őket. És az amphetaminok tartós használatával járhat, hogy ezek a hatások maradandóvá válnak. A központi idegrendszer visszafordíthatatlan károsodásait idézheti elő. Soha sem lesz olyan az illető."

A speed pszichológiai hatásaival akkor ismerkedhetsz meg közelebbről, amikor rád szakad a vasárnap este egy speeden ellendített szombat éjszaka után. Ha maradt még valamennyi, akkor mindig ott van a kísértés, hogy húzz egy gyors csíkot, hogy rendebe tedd magad. De a rendbetétel bizony inkább elintézést jelent. Mert minnél több speedet minnél rendszeresebben lódítasz a fejedbe, annál nehezebb lesz leállni vele, és annál szarabbul érzed majd magad, ha tényleg meg is állnál. Az anyaggal szembeni gátlásküszöböd hihetetlen gyorsasággal épül le, ami eleinte csak abban nyilvánul meg, hogy kissé lefogysz. (Bárki, aki használt fogyasztó tablettákat, hogy túlsúlyától megszabaduljon, igazolni fogja, hogy a játék vége az lesz, hogy még inkább fölszedsz, ahhelyett, hogy leadnál.)

Szedjed csak elég gyakran rendszeresen és előbb-utóbb oda jutsz, mint a Burnley and Wingan hardcore raverei, akik esténként több gramm gyorsítót is belendítenek, hogy lendületbe jöjjenek. Ne feljetsük el: a szer egyértelműen lelki függőséget okoz. Amint ereszkedni kezdesz újra lefelé, és az a puszta, zsibbadt depresszió és paranoia pofán vág, tudni fogod, hogy az ezektől való leggyorsabb módja, ha rögtön ráfejelsz még egy adaggal. De ha így teszel, akkkor egy újabb lépéssel közelebb lökted magad a halálhoz. Képzeld el, hogy autóval haladsz A-tól B (a születéstől a halál) felé. Ha speedet szedsz be, az olyan, mintha lenyomnád a gázpedált. Minnél jobban nyomod, annál gyorsabban érsz célba. Nem kell hozzá zseninek lenni, hogy felfogd: ha ma kétszer olyan gyorsan száguldasz, mint azt tegnap tetted, akkor már tegnap egy újabb nappal voltál közelebb a halálhoz.

Philip akkor szokott rá a speedre, mikor 23 évesen elkezdett rendszeresen klubbokba járni. A gondok hat hónappal később kezdődtek, amikor elköltözött Németországba. Úgy találta, hogy a speed „minősége kiváló volt. Majdnem mintha nem is pörgető, hanem koksz lett volna." A fogyasztása nőtt, a gátlásküszöbe csökkent addig, amíg a napi legalább egy grammnál ki nem kötött. „Csak úgy bombáztam befelé, egyszerre még egy grammot is." - mondja. Reggel, munkába indulás előtt kezdtem, majd a munkahelyen is bevágtam egy adagot. Ha este elmentem valahova, akkor még este is benyomtam valamennyit." A bajok akkor kezdődtek, amikor Phil egyetlen napra felhagyott a speed szedéssel. Nem tudott felmenni a negyedik emeltre anélkül, hogy ne izzadt volna „vödörszámra". A Dr. Shanahan által leírt pszichológiai zavarok kezdtek belépni. „Amikor speedet szedsz, azt képzeled magadról, hogy nagyon penge vagy, és a dolgok magaslatán állsz." - mondja Philip. „De valójában csak egyszerűen paranoid vagy. Egész idő alatt kötéltáncot jársz, félelmek lovaglnak meg. Csak úgy tudod jobban érezni magad, ha még veszel be belőle. Végül is eljutottam arra pontra, amikor a barátnőm egyértelműen megmondta, hogy ki fogom nyírni magam, ha tovább csinálom. Ott Németországban elmentem egy elvonókúrára, és bizony nagyon sok akaraterő kellett hozzá, de a barátnőm támogatásával végig tudtam csinálni. Ma gyakorlatilag nem használok semmit."

Csapó. Valami történik az emerikai és az ausztrál rave színen. Egy újabb szer tűnt fel. Gyakorlatilag teljesen félresöpörte az extásyt, (ahol az extasy okaozta halálesetek sajtóvisszhangja ugyanaz volt, mint Angliában) és Amerikában most indul. Gyakran ez az egyetlen szer, amihez Japánban hozzá lehet férni. Kristálymetilénnek, vagy jégnek híják, Atommeghajtású folyékony pörgető. Szippantásról, vagy bombázásról már szó sincs, elavult módszerek. Fogj egy kulcsot, merítsd bele a végét a folyadékba, nyald le és ennyi. Legalább pár napra grimaszt csinál belőled. És mint a múltban az acid és az extasy, így ez a szer is előbb-utóbb itt is fel fog tűnni. Dr. Shanahan már hallott róla. Fejet ráz. „Kristálymetilén? Az egy hasonló szer, csak sokkal erősebb, nyugodtan gondolhatsz minden rosszra, amit a speedről elmondtunk. Nos, a kristálymetilén, más nevén jég, az ugyanez, csak a kobön."

30 év eltelt, és mint ha semmi sem változott volna. A speed gyilkol.

MIRKO SAUER

Zenei gyökereim elsősorban a soulban, a rapben és a korai discohouseban találhatók. Nem volt sosem konkrét elképzelésem, vágyálmam, mint ma minden második 15 éves gyereknek, hogy DJ legyek. De midig örömöt okozott nekem az, ha másoknak olyan lemezeket tudtam fölrakni, amire tudtak is táncolni. Aztán lassan valahogy mégis belecsúsztam. Még az endákás időkben kezdtem alkalmanként fölrakni, de valójában minden az iskolaráidiónál kezdődött. Aztán az apám szervezte táncrendezvényeken zenélhettem a fiatalabbaknak. Aztán jött a faldöntés 89-ben és nekem elfogyott a türelmem, hogy kazettákkal kínlódjak, a megtakarított pénzemből és az első igazi márkában kifizetett kerestemből azonnal lemezeket és lemezjátszókat, meg keverőt vettem. Keverni magamtól tanultam, bár az egyik-másik szakmai titkot Hansi, az apoldai Le Baron Club házi DJ-je mutatta meg nekem. Hónapokig örökké gyakoroltam, míg kialakult a ritmusérzékem, és megfelelő saját keverési stílust tudtam kifejleszteni. Saját partikat kezdtünk szervezni mindenféle helyeken, amik éppen üresen álltak. Annak idején a volt NDK-ban akadt ilyen elég. Voltak gyártelepek, hangárak, orosz rakétakilövőbunkerek, pincék, raktárak, néhai ifjúsági klubbok, stb. A technológiai eszközökkel készített zene rohamos fejlődésével én is egyre jobban erre az irányzatra álltam be. De még ma is játszok mindent, ami tetszik, stílushatárokat nem ismerek. Az ízlés, a megközelítés, azaz a megfelelő zenei környezetbe beágyazni tudás a döntő. Majd aztán rendszeresen tartottunk földalatti partikat az erfurti Roter Bergen és egy megüresedett óvoda raktárában, amit mi PUCK-nak hívtunk. De a legjobb a Die Loge pincéje volt. A Die Loge volt Erfurt és az egész környék legjobb lemezboltja. A tulajdonosa - az a magyar srác, aki Bernáthyékkal összehozott - beengedett engem és partneremet Sven U.K.-t az üzletébe és teljesen szabad kezet adva, és lehetővé tette, hogy felépítsünk egy technóhousera specializálódott részleget. Az üzlet alatt volt egy hatalmas pince, ott voltak a legjobb bulijaink, máig emlegetjük. Jártak oda Berlinből, Frankfurtból, de még a 500 km-re levő Saarbrückenből is. Fellépett ott mindenki, aki akkoriban a német technóéletben számított valamit, és a közönség is nagyon szerette ezt a helyet.

Azóta eltelt egy kis idő. Mindkettan, tehát Sven U.K. és te is igen jó hírnévre tettetek szert nemzetközi szinten is. Sven U.K. Japánba megy hamarosan, te most voltál Tom Wax-zel kanadában. Biztos szerződtetnének benneteket nagy rendezványekre is. Miért nem fogadtok el ilyen meghívásokat? Nem vonz a pénz, a népszerűség?

Nem, ellenkezőleg. Számomra az a legfontosabb, hogy a közönséget boldoggá tudjam tenni a zenével, amit játszom. Ez pedig csak a kis klubbokban lehetséges. Ehhez nyugalom, koncentráció és legfőkép idő kell, hogy fel tudjam építeni a programomat, és erről a nagy raveken szó sem lehet. Nekem nem kell VIP Backstage, nem kell sem rogyadozó büfé előtte, sem ötcsillagos szálloda utána. Ami nekem kell, az egy nyílt tánccoló közönség két megvilágított lemezjátszó, monitorboxok, pár üveg ásványvíz, Andrea barátnőm és a cimborám, Cini.

Régebben én is elfogadtam meghívásokat egyik-másik nagyobb bulira, de nem okozott semmi örömet az odautazás, 45 percet fölrakni, utána jobbik esetben a penzt fölvenni, és megint hazautazni. Mert Németországban is egyre gyakrabban előfordul, hogy a nagy bulik megbuknak, és elsőnek a DJ-t verik át azzal, hogy nem fizetik ki. Szóval nem magyar sajátosság, sajnos.

Többéves harc után végre van saját klubbotok Erfurtban. Mesélj, milyen?

Szép, hyperszép. A legszebb az egészben az, hogy sok barátunk segített az átalakításban és pont olyanra csinálták, mint amilyennek egy klubbnak kell lennie ahhoz, hogy az ember jól tudja érezni benne magát. Ezáltal megvan a helynek a belevaló jó hangulata, hisz a rendezőknek sem az a legfőbb érdeke, hogy amennyire csak lehet, lehúzják a közönséget, hanem az, hogy kellemes estéket, éjszakákat töltsünk el együtt. Hisz maguk a rendezők a technó aktivistái, közéjük tartozik Cini barátom is. Csupán az a gond, hogy ezt a helyet jelenleg hatósági engedélyek nélkül, saját felelősségünkre, ma még megtűrve üzemeltetjük. Damoklész kardja ott lebeg a fejünk fölött hétről hétre, hogy mikor záratjak be. Mi mégis jó reménységgel vagyunk, csalódás, levertség csak a tényleges zárás után lenne úrrá rajtunk, de áz is csak rövid időre, mert mindig feltaláljuk magunkat. Majd meglátjuk.

Némelyik újság azt írta, hogy a berlini Love Parade nem más, mint tánc a civilizáció szemétdombján, a világvége, az apokalipszis megtestesülése. Te is így látod ezt?

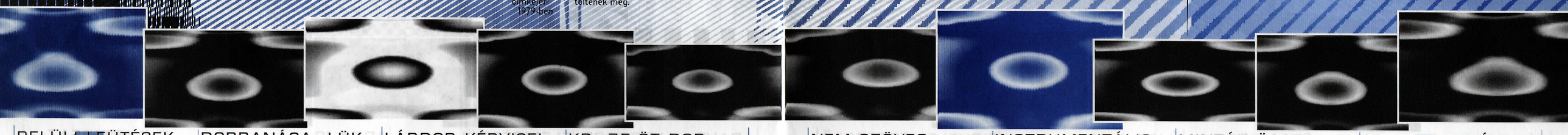
Hogy valami újnak, mondjuk egy új korszaknak a kezdete lenne, azt már sajnos nem mondhatjuk. Ez igaz volt 1990-ben, amikor még csak kétszer voltak ott. Ugyanakkor az sem igaz, hogy vége. Márminit a technónak. Most kezdődik csak igazán. Hogy ez a világvége megtestesülése lenne, az semmi esetre sem igaz. Nincs itt semmiféle világvége. Minden mozog tovább előre. Mégis a Raving Society, azaz a révülő társadalom, amiről Westbam beszélnek annyit, szerintem továbbra is csak egy szappanbuborék.

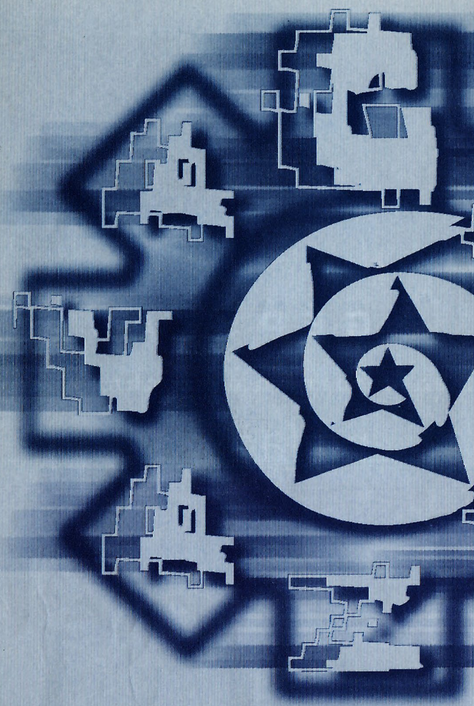
Érvényes még a korai technómozgalom idealista Szeretet, Béke és Egység jelszava?

Ez is szappanbuborék, de ez még nem pukkant el. A mozgalom sztéforgacsolódása zenei vonatkozásban is tovább fog haladni. House, Triphouse, Psychedelic House, Dub-Acid, Drum and Bass, Jungle stb, stb. Minden ciklikusan mozog előre, újabb és újabb, talán addig elképzelhetetlennek tartott stíluskombinációk jönnek majd létre és mind még fogja találni a közönségét, rövidebb-hosszabb időre. A hosszútávu statisztikai megfigyelések szerint már épp itt lenne az ideje, hogy feltünjön megint valami korszakalkotó, útmutatóan új. De sehol semmi. Az egyetlen valóban újnak ható dolog a közelmúltban csupán Jimi Tenor Take me baby-je volt. Kíváncsian várom, mit hoz a jövő. Talán nekünk sikerül majd itt Budapesten a Bernáthyékkal valami újat összehozni. Minden esetre érdekes lenne. Bár azt hiszem, ehhez még meg kell ennünk egy pár adag sóskafőzeléket itt a sarki kifőzdében.

Jelenlegi kedvencek lemezei:
Terry Lee Brown Jr.: Brother-PLACD
Jonzon / Rock: 12" (Space Teddy)
Jonzon: 12" (Disko B)
Point Blank (Phono 8)
Emotive Traks 2 (Emotive)
Jimi Tenor: Take me baby (Sähkö)
Robert Hood: Division (M-Plant 6)
Klang Electric (M Records)
Orange 25 (Harthouse 99)
Made in Frankfurt 11 (promo)

A lakatlan szigetre vinné:
Jimi Tenor: Europa(Sähkö)
Freezone 1-3 (SST)
Aphrodite's Child: 666 (Polygram)
Robert Hood: Quadrant (Basic Channel 4)
Sven Väth: Acoident in Paradise (WEA
Faithless: LP (Blow Up)
Innocence: I Beleive
Taraab Music of Zanzibar 3 (Globestyle)
St. Germain: Boulevard: (F)
Towa Tei: Fuuture Listening (WEA)

A KLF AKUSZTIKAI FEGYVEREI OKOZZÁK AZ ANGOL

MARHAKERGESÉGET?

Környékbeli parasztokkal való tumultuszerű összetűzések színhelye volt a közelmúltban Jimi Cauty, a hírhedt KLF egykori tagjának nyugatangliai vidéki kastélya. A farmerek türelmük fogytán azt nehezményezték, hogy a Caugty házában végzett akusztikai fegyverkísérletek nyomán szarvasmarháik teljesen megkergültek. A több, mint két mérföldre lakó Tucker család azt állítja, hogy a kísérletekkel járó lárma a teheneiket olyannyira terrorizálta, hogy az egyik várandós tehene másnap reggel elvetélt. „Olyan lármát keltettek, mint egy lezuhanó repülőgép, aztán ez átment valami kibírhatatlan hangos mély búgásba. A mezőn legelő hat várandós tehenünk és a bikánk teljesen pánikba került, és fel-alá rohangálva keresett volna menedéket, de nem tudtak a búgás elől hova bújni. Szerencsére nem tudtak kitörni, mert abból bizony nagy baj lehetett volna. Letiportak, agyontaposták volna mindent a megkergült marhák." - mondja Tucker. A Környezetvédelmi Hivatal éjjel egy órakor vetett véget a kísérleteknek.

Cauty, aki annak idején a KLF, a Jam és a K-Foundation tagjaként többek között azzal keltett feltűnést, hogy egy skót szigeten egymillió fontnyi bankjegyet elégetett, pár haverjával újra összeállított és üzembe helyezett egy kísérleti, hatvanas évek beli akusztikai fegyverrendszert, amelyet az angol hadseregtől vettek meg kiszuperált állapotban. Az úgynevezett Triple A akusztikai fegyverrendszert hangszigetelt harci járművekre szerelve vetette volna be az angol hadsereg, hogy bizonyos hangfrekvenciák kisugárzásával harcképtelenné tegye az ellenséget. A 7 Hertz frekvenciájú hang az emberi szervezetben rosszullétet, szédülést és a tájékozódási képesség, illetve egyensúlyérzék elvesztését váltja ki. Mr. KLF Jim Cuty azt nyilatkozta, hogy ők a rendszert csak 15 és 50 Hertzen próbálták ki. „Csak egy pár mély hangot adtunk le, amiket mi a közeli rádiórelére irányítottunk. A szegény marhákat igazán sajnálom. A birkáknak nem ártott, rá se hederítettek. Nem sejthettük, hogy a marhákra ilyen hevesen hat. Nem is akarom már erre fecsérelni a szót, de a parasztokkal még hajlandó vagyok esetleges fájdalomdíjról beszélni. Mivel a hatása szinte hihetetlen, a rendszert csak pár embernek mutattuk be. Még halvány fogalmunk sincs arról, hogy ez a rendszer valóban vajon mi mindenre lehet képes. Itt helyben valószínűleg fel fogunk hagyni a kísérletezéssel, de az csúcs lenne, ha rá tudnánk venni a hadsereget arra, hogy engedjenek be bennünket a dartmoori gyakorlótelepükre. Az alig félgázzal működő berendezés zaját bár csak ötmérföldes körzetben lehetett mintegy 45 percig hallani, de ez azt hiszem a környékbelieknek elég volt." A marháik megkergülésétől bezsongott parasztok szóvivője szerint mindent meg fognak tenni, hogy mindennemű további kísérletezést megakadályozzanak. „Ezen az agyalágyultságon kívül is van éppen elég bajunk a marhakergeséggel." - mondta.

TERJESZTŐI, MAJD SZAJKÓZÓI - HOGY MÉG MÉG- GYŐZŐBBEK LEGYENEK - HOZ- ZÁTESZIK AZT IS, A TECHNÓ NEM "SZÓL" SEMMIRŐL. (AZ EGYSZERŰSÉG KEDVÉÉRT A DIS- ZKÓKBAN NYOMOTT ZENÉKET

GÉPSZAVA - zeneinformációs technóújság.
Laptulajdonos és kiadó: Bernáth/y Sándor INFOMANIA műteremstúdió.
Szerkesztőség: 1084 BUDAPEST Tavaszmező u. 1.
Nemzetközi koordináció: Széll László
Szerkesztő - hirdetés szervező: Czinki Gertrúd
Fordító szerkesző: Füle Csaba
Arculatterv: Taraczky Dániel
Computer grafika: Bernáth Zsiga, Váradi András
Terjeszti a VIOLIN 200 bolthálózat.
TEL / FAX 133 40 76
INFOMANIA műteremstúdió
A GÉPSZAVA nem jöhetett volna létre Jürgen Laarman [FRONTPAGE] Cengiz Zelik [RAVELINE] Nick Jones [MIXMAG] Henryk M. Broder [SPIEGEL] Alex Hendorf [PLASTIC CITY] Ralf Zintel [INTERGROOVE] Cseh Tibor [TIMP Kft] Rico Bilger [ZÜRICH]

"Kultúrális vírusok - védd fel a kihívást és vágj vissza, fordítsd meg a folyamatot. Ne gyógyszer légy, hanem ellenfertőzés."

PARTY

van. Ami eddig hiányzott, az a közös nyelv. „Shut up your mouth and open your mind" (Fogd be a szád, és tárd ki a szellemed!) - egyebet nem is igen lehetett a raverek trikóin olvasni. Legfeljebb még annyit, hogy"Diva", „Respect" (Megbecsülés), „Loser" (Vesztes), vagy „Trouble" (Gond).

Időközben már vannak a technóval foglalkozó vastag szakkönyvek, és ezáltal van egy technóelmélet és sok technóelmész is, a Love Parade azonnali hatállyal tagsági könyveket bocsát ki és tiszteletbeli követeket alkalmaz. Az eddigi történelmi tapasztalatok alapján ezért nem fog sokáig tartani, amíg raverek helyi tanácsi választásokon a közösségi táncarénákért ingyen föllépve beleszólnak a választási küzdelembe, sőt szerintünk a parlamenti választásokon hamarosan indulni fog a még megalapítandó Party Párt is.

Amilyen minimalista a zenéjük, olyan minimalista a raverek „programja" is: a punkgeneráció no future fölfogásával szemben azt állítja: lesz jövő. Rendben. Viszont nincs rendben, ha fáradt olajat öntesz az árokba, vagy verekedni kezdesz, vagy egy nő után füttyentesz az utcán - foglalja össze a berlini „908" klub bedobóembere a raverfilozófiát, amit senki fel nem írt, mert senkit nem érdekelt. De mióta államtitkárokat és marketingmenedzsereket és trendkutatókat érdekel, azóta felírják.

Pete Townsend, a Who együttesből Woodstockban egy diákvezetőt jól kupán vágott a gitárjával, amikor az magához akarta ragadni a szót: ma minden DJ elintézi ezt a keverőpult hangerőszabályzóján egy finom mozdulattal.

A raverek nem szívesen beszélnek, hisz akkora a hangerő, hogy nincs is mit megbeszélni, vagy mert már minden meg lett mondva. A raverek nem akarnak semmit a „köznyilvánosságtól", nem állítanak föl követeléslistákat, tüntetéseikkel csupán életkedvüket akarják fölmutatni.

A „révülő társadalom" minden embernek meghozza a Szabadságot, az Egyenlőséget és a Testvériséget, ígérik az időközben egyre hangosabbá vált technóteorétikusok. A technógeneráció „a társadalmat gyökeresebben meg fogja változtatni, mint a 68-asok", mert a raverek hosszú éjszakák boldogságérzetét átviszik a társadalom hétköznapjaiba. A pinceklubbokban előre a jövőt élik meg rasszizmus, szexizmus és erőszak nélkül.

Mindezt tarthatjuk nyugodtan néhány nagyzásimániás lemezfölrakó szappanbuborékjának, de ez mit sem fog változtatni azon a tényen, hogy ezen generáció legaktívabb és legkreatívabb elemei a társadalmi viszonyokat egy új módon fogják megtáncoltatni.

A hatvanas években a lázadók molotovkoktélokat hajigáltak, a hetvenes években polgári érdekközösségeket formáltak, a nyolcvanasokban megalapozták a zöldek politikai hatalmát - és aki a kilencvenes években fiatal és jobb életet akar, az táncolva rángatózik a bömbölő hangszórók alatt rogyadozó teherautók mögött.

Sok mindent elárul ez ezekről az emberekről, de még többet arról, amit a szociológia professzorai a „köznyilvánosság struktúravál-tozásának" neveznek: a tüntetések, az emlékőrségek, az ülősztrájkok és a politikai véleménynyilvánítás minden egyéb csodaszép formája ennek a generációnak a szemében olyan kikopott, hatástalan, értelmetlen és egyben apolitikus, hogy ők inkább csak hatalmas vízipisztolyokkal lövöldöznek az utcán.

A Love Parade annyira politikus, mint egy nyári piknik, vagy annyira apolitikus, mint egy béketüntetés. De ha a politika nem más, mint megállapodás az együttélés kereteiről, akkor a Love Parade Szeretettel, Békével és Egységgel („Love, Peace & Unity") tele három napja politikusabb, mint három kiló pártprogram.

A raverek utópiája olyan egyszerű, mint a zenéjük és olyan utópisztikus, mint az ENSZ kartája. A „boldogság" minden tánc célja. „Megpróbálunk valamilyen módon kitörni, hogy együtt megéljük a boldogság, a gyöngédség és az összetartozás mindazon érzéseit, amit a polgári társadalom tőlünk megtagad" - írták 1968-ban a tekintélyelvi hatalom ellen lázadók röplapjaikra. Ma ezt a raverek is hasonlóan fejezik ki, csak épp angolul.

„Tegyétek tönkre, ami tönkretesz benneteket!" hangzott a jelszó 68-ban. Ma ez a fölhívás így szól: Be yourself - légy önmagad!

A raver már nem akar lerombolni, szétzúzni semmit, nem akar már fellázadni a hatalom és a társadalmi viszonyok ellen, amik így is - úgy is hatalmasabbak nála, hiszen eddig is minden fölkelésnél hatalmasabbak voltak. „Felejtsd el a rendszert! Tégy valamit!" - írja egy technó röplap.

A raver egy pragmatikus utópiát barkácsolt össze magának. Pici, négyszögletes és praktikus, mint a Ritter Sport csokoládé. Az elmúlt évtizedek csalódásainak és reményeinek söpredékéből készült: az álom a hatvanasokból származik, a rezignáció a hetvenesekből, és a hedonizmus pedig a nyolcvanasokból.

Ché Guevara egész életében a 21. század emberét kereste. Több jel arra mutat, hogy ehhez a rever fog legközelebb állni, az ideáljait redukálja az elérhetőre, a kommunikációt leszűkíti a legfontosabbra, a zenét lehámozza a bömbre (beat per minute = a percenkénti lüktetés), a szexet átköltözteti a táncparkettre.

A rave nem más, mint egy szoktatási folyamat a digitális világba való belépésre, olvashattuk a Spex zenemagazinban. Idegrendszerünket játékosan tanítjuk a számítógépek ingerei és outputjaival való megbírkózásra. Csak ez nem megy olyan simán. Egy családapa tapasztalta ezt, amikor lányát keresve lemerészkedett egy technóklub alvilágába, és a pacemakerje a gabbazenét játszó kompjúterek rohanó basszusfrekvenciáitól megzavarodott és fölmondta szolgálatot. Hiába olvasta a bejárat fölött a táblát, amin ez állt: „Túlérzékeny földlakók számára belépni tilos".

A kimerült raverek idegrendszerüket extasyval illesztik a kompjúterzene ingerelhez. Ez a szer fölerősíti az idegsejtek közötti ingerközvetítést és olyan boldogságérzetet kelt, amiről már több, mint egy félmillió német nem akar lemondani.

De nemcsak az ingeráramlást gyorsítja föl az extasy, hanem a pénzáramlást is. A sok technó lemezcég, klub, valamint divatcég közül nem kevesen pirulaárulással tettek szert az indulótőkjükre.

Ravenországban a pénz sokkal fontosabb, mint a politika. „Minden folyamat kereskedelmi jelentőségű" - mondja a Technomedia, a raverpart egyik leghatalmasabb cégének főnöke. „Pénzzel jobban lehet politizálni, mint molotovkoktélokkal" - teszi hozzá.

A korrumpálódás és a kereskedelmi elkorcsosulási veszélyének megelőzésére a technóvilág egy hatásos szert talált: a pénzt. A raverek eladják saját magukat. Ők a vállalkozók, a managerek és a könyvelők egyben, és ők maguk vezetik a harcot a raverek pénzéért, aminek vásárlóereje csak Németországban évente több milliárd márka.

„A macskakő alatt homok van" - mondja a hatvanas évek egy jelszava. Ez a jelszó újra felkapott lett a raverek között. Annak idején ez annyit jelentett, hogy végy egy kockakövet, és vágd a rendőrök fejéhez. Ma pedig azt jelenti: végy kockakő helyett egy jegyet, és repülj el egy strandraverre Ibizára. És tömd ki a zsebed pezetával.

TECHNÓHAUSZ ZENÉHEZ SZÜKSÉGES GÉPEKNEK - LEMEZJÁTSZÓ, SZINTETIZÁTOR, SZÁMÍTÓGÉP - VAN SAJÁT HANGJUK. EZEK IRÁNYÍTÁSÁHOZ NEM SZÜKSÉGES SZAVAKAT ÖRDI

Matthias Hoffmann (Hardhouse/EYE-Q) a pro- ról:

A techno szemmel az a leprofánabb [illegible] egyben egy jó ötlet. Ez az egyetlen jó [illegible] ezzel a fickók, meglepő módon [illegible] legjobb feldolgozott nyomból minőség tovább. [illegible] Vezet bennet az, hogy [illegible] tudott [illegible] [illegible] ezen, ami ezen [illegible] körül [illegible] [illegible] szemben az >igényes< [illegible] [illegible] [illegible] az a fontos, hogy egy [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sok jó ötletet [illegible] [illegible] [illegible] van, de az emberek [illegible] kell, hogy [illegible] és mikor [illegible] [illegible]

az elvről a gya- kor- lat- ról:

[illegible] [illegible] [illegible] [

VIOLIN 2000

ZENESTÚDIÓ & KÖNYVESBOLT

H-1094 BUDAPEST, FERENC KÖRÚT 19-21.
TELEFON: 217-2241 TELEFON/FAX: 215-4551

A Violin 2000 Zenestúdió Budapest egyik legrégibb és legjobban bevezetett zeneboltja. amely a Ferenc körút 19-21. szám alatt található. Az üzlet 1993-ban még csak egy könyvesbolt volt, az elmúlt 3 év során azonban Budapest egyik legnagyobb forgalmú és legnagyobb választékú zeneboltjává nőtte ki magát.

A Violin úttörő módon dedikálásokat kezdett szervezni, lehetővé téve a nagyközönségnek, hogy személyesen is találkozhasson kedvenceivel. A legnépszerűbb hazai és nemzetközi sztárok fordultak már meg itt.
Klubtagsági rendszerünk jól működik, vásárlóink körében sikeres, hiszen klubtagjaink minden 13. itt vásárolt CD-jüket ajándékba kapják. A dedikálásokra meghívót kapnak, és negyedévenként sorsolásokat tartunk, amelyeken fantasztikus utazásokat nyerhetnek.

A Violin 2000 Zenestúdió a világhírű német DEJA cég kizárólagos magyarországi forgalmazója, ezért a különböző CD és kazettatartó állványokat hordozható és beépíthető kivitelben, nagy választékban és több színben, tisztítószereket és mindent, ami a hanghordozókkal valamilyen kapcsolatban van megtalálhatnak nálunk. Ezenkívül még zenés videókazettákkal bővítettük a választékot.
A Violin minden héten összeállít egy 33-as listát, amelyen a legjobban fogyó albumok szerepelnek. Ez a lista minden szerdán este 8-tól 9-ig hallható a Danubiusz Rádióban, sőt minden egyes album, amely a heti slágerlistán szerepel, 15 % engedménnyel vásárolható meg az üzleteben.
1995 végén a Violin a kétszeresére nőtt, most 250 m²-en várjuk vásárlóinkat.

1996 szeptember végén egy újabb részleggel bővül az üzlet, amelyben az összes amerikai, nyugat-európai és japán techno, house, acid, trance és rave zenei irányzatok legfontosabb címkéinek (WARP, Harthouse, G-Stone, M-Plant, F, K7, Rephlex, Beyond, Phuture Wax, Clear, +8, React, Plastic City, Fax, Noom, Source, Basic Channel, Sähkö, Superstition, Disko B, Ninja Tune, Blue Room, Force Inc., R&S, Kanzleramt, MFS, stb.) és legnevesebb képviselőinek: Juan Atkins, Carl Craig, Derrick May, Jeff Mills, Kevin Saunderson, Robert Hood, Bobby Konders, Carl Cox, Aphex Twin, Mike Paradinas, Higher Intelligence Agency, Blake Baxter, Herbert, Dr. Rockit, Ken Ishi, Takyo Ishino, Dimitri, Lemon D, Wax Doctor, Bill Laswell, DJ Hell, Jimi Tenor, Nightmares on Wax, Funki Porcini, Kruder & Dorfmeister, Laurent Garnier, Richie Hawtin, Underworld, Westbam, LFO, DJ Grooverider, Fabio, Astralasia, Sven Väth, Juno Reactor, Ian Pooley, Bandulu, Terry Lee Brown Jr., Joey Beltram, Fred Gianelli, Patrick Lindsey, Heiko Laux, Steve Stoll, Paul van Dyk, The Orb, Hardfloor, Denki Groove, Claude Young, lemezeit lehet megvásárolni, de nem csak CD-n, hanem bakeliten is.

A bárpultnál, kávé vagy üdítő mellett bele is hallgathatnak majd a megvásárolni kívánt lemezekbe.

A Violin 2000 az év minden napján reggel 9-től éjfélig van nyitva, és sok szeretettel vár Benneteket.

TECHÓS PÓLÓK KIS- ÉS NAGYKERESKEDŐKNEK MEGRENDELHETŐK:

KRYX és Társai

1147 BUDAPEST Deés u. 67
Telefon: 257-95 53
REKLÁMGRAFIKAI KIVITELEZÉS, SZITANYOMÁS

TOZNI, NEM KELL HOZZÁ MÁS, CSAK HOZZÁÉRTÉS ÉS SZERETET. JA, ÉS MINT MINDEN MÁS FONTOS DOLOGHOZ: INTELLIGENCIA.

>>> 20 GÉPSZAVA

DR. HAUSZTUSZ